

# ARBETAR MAKT

2/77

ÅRG 6

3 kr



# VOLVOKRISEN

Som "gästtyckare" på ledarsidan framträder i detta nummer "Grynet" Gyllenhammar, verkställande direktör på Volvo. Brevet som vi hämtat hans funderingar ifrån är visserligen ställt till Volvos aktieägare, men då "Grynet" själv, i likhet med ett flertal av hans underhuggare, vid ett flertal tillfällen låtit förstå att "Volvos affärer är Sveriges affärer", så vill vi inte undanhålla våra prenumeranter (allesammans Redbara Svanskar) PG:s budskap.

Vi har dessutom tillåtit oss att tillfoga några siffror som belyser Volvos "prekära" ekonomiska situation. Att Volvo tjuvat sig till den av regeringen beslutade 6 %-iga devalveringen av kronan torde vara så gott som styrkt. Åtminstone är ett flertal Svanska dagstidningar av den uppfattningen. Därför erbjuder vi härmed alla Svanskar, i synnerhet de Svanska Volvo-arbetarna, att få svaret på vitt på hur betydelsefullt deras helhjärtade stöd och uppslutning kring sitt Företag och sin Chef nu är, hur sinnessvaga alla fordringar på högre löner nu är, hurusom PG inom en inte alltför avlägsen framtid torde vara tvungen att ge ut en ny häftig bok om hans Svärje för att finansiera Volvos fortsatta verksamhet, etc, etc. Läs och begrunda!



## Till Volvos aktieägare

Volvo är Sveriges största industriföretag och svarar för 9 % av landets totala export. Företaget sysselsätter direkt och indirekt närmare 100.000 personer i landet.

Under de två senaste åren har 10.000 nya Volvo-aktieägare tillkommit och vi har nu mer än 125.000 aktieägare. Mer än en miljon Volvoprodukter ägs och används dagligen av svenskar. Det är därför helt naturligt att företaget tilldrar sig stor

uppmärksamhet.

Massmedia har ett stort behov av att förmedla intressanta och "säljande" nyheter om företaget. Självfallet kan detta vara stimulerande för Volvo. Men tyvärr gör den hårda massmediakonkurrensen att skildringarna av Volvo och våra förhållanden ofta kan bli överdrivna eller missvisande.

Karaktern av den senaste tidens debatt om Volvo i vissa tidningar har enligt min mening gjort en kommentar önskvärd. Jag har därför ansett det lämpligt att meddela mig direkt med Dig som aktieägare om hur jag ser på företagets ställning just nu, när det slutgiltiga resultatet föreligger för år 1976.

*Är Volvo ett företag i kris? – Svaret är nej*

Volvo var under åren 1974-1975 ett av de mest lönsamma bilföretagen i världen.

Bokslutet för 1976, som redovisas i den här bifogade slutliga bokslutskommunikén, visar en vinstökning i absoluta tal av 16 % i förhållande till 1975. Styrelsen föreslår en utdelning av 6 kr per aktie på det höjda aktiekapitalet. Likviditeten vid årsskiftet var över 1,8 miljarder kronor. Vi har därmed hög handlingsberedskap.

Det är därför oriktigt att vid bedömningen av nuläget jämställa Volvo med andra svenska storföretag som visar stora förluster eller med företag som lägger ned företagsenheter. Vid vissa personvagnsenheter har visserligen anställda korttidspermittiterats. Volvo har dock inte varslat om några avskedanden.

Försäljningen 1976 av personbilar i 240/260-serierna motsvarade inte våra förväntningar. Lagret av färdiga bilar blev därför för stort och åtgärder har vidtagits för att bringa ned det till normal nivå. Det bör dock påpekas att denna del av vår rörelse även under 1976 lämnade överskott och att våra produkter tekniskt sett är konkurrenskraftiga.

Vårt personbilsprogram i 240/260-serierna har i billandet USA under det senaste året fått många positiva omdömen, inte minst i amerikansk motorpress. Vi har fått utmärkelser för kvalitet och säkerhet. Senast har vi belönats som bästa företag i USA när det gäller åtgärder mot luftföroreningar genom vår avgasrening.

Såvitt jag nu kan bedöma, kommer vi – för att nedbringa färdiglagret – att under 1977 tillverka ett lägre antal bilar i 240/260-modellerna än under 1976. Detta leder till ett sänkt kapacitetsutnyttjande och därmed en höjning av tillverkningskostnaden, vilken inte kan kompenseras genom höjda försäljningspriser.

Holländska Volvo Car BV är ett företag som producerar kvalitetsbilen Volvo 66, och som i Volvo 343 gjort en utmärkt konstruktion, erkänd och uppmärksammas av internationell bilexpertis. Volvo 343 har utsatts för kritik beroende på bristande kvalitet. Vi har haft startproblem i produktionen vilka varit större än normalt. Bilarna hade för många smäfel. Felen rättas nu till, dels på fältet för våra kunder, dels i produktionen. Volvo 343 kommer nu igen och kan börja säljas i full takt.

Volvo Car BV är ett litet företag i en hård bransch. Företaget går med förlust. Ett större antal

bilar behöver tillverkas och säljas för att företaget skall gå med vinst. Produktionsstörningarna har inneburit ett avbräck i våra planer. Problemen kan dock bemästras även om tidpunkten för lönsamhet flyttas fram. För 1977 får vi därför för detta företag räkna med ett underskott större än 1976 års förlust.

I slutet av 1976 beslöt vi att skjuta den planerade starten av produktionen i USA-fabriken i Virginia på framtiden då vår produktionskapacitet inte utnyttjas fullt i Europa.

Sverige är ett dyrt producentland. Därför är våra marginaler pressade. Bl a av det skälet har vi planerat för tillverkning i USA för att nå en högre marknadsandel där med bilar som produceras till en lägre kostnad än i Europa.

En hörnpelare i koncernens strategi har varit att minska beroendet av vår personvagnsaffär. I lastvagns- och entreprenadmaskinrörelserna har åren 1972-1976 – förutom i produktutveckling – investerats 1,5 miljarder kronor. Vår satsning har burit frukt. De tunga sektorerna, Volvo Lastvagnar och Volvo BM, har visat god motståndskraft i svaga konjunkturer och bör, när dessa förbättras, kunna lämna ökade bidrag till koncernvinsten.

Få företag inom verkstadsindustrin har satsat på och kunnat genomföra förbättringar i såväl den inre som den yttre arbetsmiljön som Volvo. De nya anläggningarna i bl a Kalmars, Skövde och Volvo BMs fabrik i Hälaby är alla goda exempel på detta. Samtidigt medger goda produktionsförhållanden en förbättrad produktkvalitet.

Satsningen i USA har inte hindrat Volvo från att under 70-talet genomföra ett stort investeringsprogram i Sverige, Belgien och Holland. Samtidigt fortsätter våra kraftiga insatser på produktutveckling inom hela koncernen. I det sistnämnda hänseendet är det glädjande att kunna rapportera att vi trots en hård konkurrens i en kännbar lågkonjunktur med full kraft lyckats upprätthålla vår utveckling av nya produkter och att vi håller våra nuvarande produktionsresurser i full trim.

Jag anser att detta innebär ett gott löfte för framtiden.

Volvos världsomspännande marknadsorganisation har under lågkonjunktur visat styrka genom att kunna avsätta våra olika produkter trots kostnadsökningar och intensiv konkurrens. Volvo är som företag finansiellt och tekniskt starkt. Nya projekt i företagande innebär alltid risker. Projektet måste bedömas på längre sikt och inte för stunden.

Vi på Volvo har alltid satt stort värde på aktieägarnas förtroende och det utomordentliga stöd som detta innebär för Volvos utveckling.

Göteborg den 21 mars 1977

Pehr G Gyllenhammar

## tidningen ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt  
Årgång 6 nummer 2 1977 (46)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT  
Box 31 102  
400 32 Göteborg 31  
Telefon: 031/423098

Prenumeration för 12 nummer:  
Vanlig prenumeration 40:-  
Stödprenumeration 60:-  
Kampprenumeration 100:-

Prenumeration för 6 nummer: 25:-

Postgiro prenumeration: 38 13 00-3  
Postgiro redovisning, ombuds-försäljning: 20 21 02-0  
Postgiro beställning av tidigare nummer: 20 75 76-0

Postgiro STÖDFONDEN: 23 71 77-1

Ansvarig utgivare: Håkan Forshult

Detta nummer presslagt den 10 april. Manuskript och illustrationer till nästa nummer skall vara redaktionen tillhanda senast den 20 maj.

Eftertryck medges endast med angivande av källan.

ISSN 0345 - 0325

Tryck: Tryckerigruppen i Göteborg  
Göteborg, april 1977.

## VI NOTERAR...

Ur Volvos bokslut hämtar vi följande siffror (allt i miljoner kr):

-76 -75

Koncernen

|                                      |         |
|--------------------------------------|---------|
| vinst efter planenliga avskrivningar | 582 501 |
| varav bokslutsdispositioner          | 423 441 |
| skatter                              | 112 74  |
| nettovinst                           | 63 8    |
| andel i förlust                      | -16 -22 |

Moderbolaget

|                                      |         |
|--------------------------------------|---------|
| vinst efter planenliga avskrivningar | 514 346 |
| varav bokslutsdispositioner          | 385 242 |
| skatter                              | 8 9     |
| nettovinst                           | 121 95  |

# Vad vill Förbundet

Förbundet Arbetarmakt kämpar för det kommunistiska, klasslösa samhället. Vägen dit går över det socialistiska samhället.

## Arbetarråd

Vi kan skönja hur ett framtida socialistiskt samhälle skulle kunna gestalta sig, om vi studerar den organisering som ständigt har återkommit i arbetarklassens kamp, de i revolutionära situationer uppkomna arbetarråden.

Alltifrån sovjeterna i Ryssland 1905 och 1917-18 - över råden i Spanien 1936 och Ungern 1956 - till kommittéerna i Portugal 1975, har rådsformen visat sig vara arbetarklassens självklara organisering.

Rådsrörelsen saknar alltså ingalunda historia, men den har förtigits, beljugits och bekämpats av borgare, stalinister och maoister. Somliga leninister erkänner rådets betydelse, men ser i dem endast en stödorganisation till staten och partiet, och inte som 'socialismens kärna': den organi-

sationsform som kastar alla hierarkiska och från proletariatet skilda makter över ända.



Det socialistiska samhället innebär att arbetarklassen utövar den direkta kontrollen över produktionen och samhället. Det kan endast ske genom att det på basplanet (arbetsplatser, bostadsområden etc) bildas råd och att dessa centraliseras till regionala och centrala församlingar. Makten ligger hela tiden hos de lo-

kala råden genom att en delegat alltid är ansvarig inför den församling hon/han är utsedd av. För att undvika "proffsrepresentanter" tidsbegränsas delegatperioden, delegaterna är omedelbart avsättbara och har inga privilegier. Självklart varvas manuellt och intellektuellt arbete (arbetsrotation). En planekonomi upprättas, vilken styrs av råden.

## Total revolution!

Vi framhäver att socialismen kräver en total revolution, som griper in i livets alla områden. Gränsen mellan arbete och fritid suddas ut, begrepp som "kultur" och "politik" blir en naturlig del av all mänsklig aktivitet, arbetsdelningen bekämpas och uppdelningen av beslutsfattare och verkställande av besluten upphör.

Förhållandet man - kvinna - barn befrias från de förtrycksmekanismer som återfinns i bl a kärnfamiljen. Nya boende- och samlevnadsformer kommer att kunna utvecklas.

SOVJET, KINA  
POLEN, KUBA,  
TJECKOSLOVAKIEN  
VIETNAM

Finns det då något exempel på ett socialistiskt land? Nej, tyvärr. I de länder som kallar sig socialistiska råder istället för kapitalism ett nytt produktionssätt, statsbyråkrati. Där ligger den beslutande makten hos en byråkrati, organiserad i det "kommunistiska" partiet. Denna byråkratklass upprättar en planekonomi i enlighet med sina egna intressen. Statsbyråkratin kan lika lite som kapitalismen reformeras bort, och det pågår ständigt en klasskamp i dessa länder, vi har sett exempel på detta i bl a Polen 1970-71 och Shanghai 1968.

# 1:a maj – 1:a april ???

Inför den första dagen i maj månad, lägger den s k vänstern ner ett förfärligt arbete i form av möten, flygbladsutdelning, affischklstring, etc. Dessa kampanjer föregås av rader av s k förhandlingsmöten, där representanter för olika organisationer diskuterar om de händelsevis kan gå med i samma demonstration. Ännu tidigare publicerade varje organisation med självaktning ett upprop, där man redogör för hur man skulle vilja demonstrera, under vilka paroller, tillsammans med vilka andra organisationer, etc. Vanligtvis påbörjas detta förberedelsearbete minst ett halvår i förväg! (Praktexemplet var nog när Stockholms FNL-grupp ansökte hos polisen om att få demonstrera i år – ansökan lämnades in i maj 1974!) Vänsterns aktivism inför 1:a maj kan väl endast jämföras med den energi som läggs ner när någon organisation ställer upp i val.

Det är ju naturligtvis lätt, alltför lätt kan man tycka, att ironisera över vänstern och 1:a maj. Och det är förstås inget fel att demonstrera sin politik. Eftersom 1:a maj har tradition av en kampdag, kan man ju med fördel förlägga sin demonstration till detta datum.

Tradition eller inte, aldrig så listigt uttänkta paroller eller finurliga kombinationer av organisationer kommer att leda till att arbetarklassen strömmar till under fanorna. Endast när det inom arbetarklassen, och i samhället som helhet, finns en utbredd kampstämning, när arbetarklassen befinner sig i utbredd kamp mot borgersamhället, kommer 1:a maj att åter bli arbetarklassens kampdag.

Snart sagt varje dag, året om, tar vi del i olika former av kamp mot kapitalismen – på våra arbetsplatser, på skolor och i bostadsområden. Vi i Förbundet Arbetarmakt samarbetar då med alla som ställer upp och kämpar för samma målsättning – i lönekampen, i solidaritetsarbetet, i miljökampen osv. Som organisation deltar vi i en mängd olika solidaritets- och enhetsaktioner året om.

Hela tiden ser vi som vår viktigaste uppgift som kommunister att klargöra ett helhetsperspektiv: vi klargör varför samhället ser ut och fungerar som det gör – och vi visar på alternativet: socialismen.

## Konsekvenser

Denna syn på revolutionärers uppgifter isamband med 1:a maj får naturligtvis en hel del konsekvenser. Tex för frågan om vilka organisationer man kan tänka sig att demonstrera tillsammans med. I de socialdemokratiska tågen finns helt självklart ingen plats för revolutionära paroller. Inte nog med att parollerna är begränsade till olika typer av reformkrav, de är många gånger antingen inte långtgående nog, eller så har de ingen egentlig förankring bland arbetarna. Revolutionärers uppgift är dessutom att presentera ett alternativ till reformismen, inte att sluta upp i dess led. Att det formellt sett är FCO (Fackliga Centralorganisationen) som ordnar demonstrationen gör ingen skillnad. I praktiken är det samma sak som socialdemokratin, och demonstrationerna är propagandatribuner för sossarna. Som vi nämnde tidigare går inte heller arbetarklassen i sosse-tågen. Dess fotfolk utgöres till största delen av fackliga funktionärer.

Andra demonstrationer brukar anordnas av VPK, SKP ("Enhet- Solidaritet") eller KFMR ("Röd Front"). I dessa demonstrationer brukar en paroll med "Kamp för socialismen" finnas med. Då kunde man tycka att där fanns ett socialistiskt perspektiv. Men så enkelt är det inte. Vi måste fråga oss vad dessa organisationer menar med socialism. Och vi behöver bara nämna, att samtliga organisationer menar att det rådde socialism i Stalins Sovjet, för att förstå att vi som kämpar för socialism=arbetarmakt inte kan gå samman. Det skulle bara skapa förvirring om vilken socialism vi egentligen kämpar för. Det brukar också finnas andra krav som kommunister inte kan acceptera (SKP:s stärkande av det svenska försvaret t ex).



Vi vill däremot reservera oss mot att den övriga vänstern utropar 1:a maj till "arbetarklassens stora dag", utan att särskilja vad 1:a maj faktiskt är och vad denna dag har varit. Att ta upp "aktuella kampparoller för arbetarklassen" på 1:a maj 1977 förutsätter nämligen att arbetarna är ute och kollar upp vad som sägs och vad som står på plakaten i samma utsträckning som i förra dagar, vilket inte är fallet. Tendensen är väl snarare att arbetarna betraktar 1:a maj som vilken helgdag som helst på året, och utnyttjar den på samma sätt – t ex tar en tripp ut på landet.



På 1:a maj anser vi det än angelägnare att föra ut detta helhetsperspektiv; att föra fram en kommunistisk politik. Naturligtvis ska det beredas plats för s k dagskrav, men huvudvikten måste vi lägga på det socialistiska perspektivet.



Forts. nästa sida

## Arbetarmakt?

Kross kapitalismen!

För att genomföra den socialistiska revolutionen, såväl i öst som i väst, krävs det att arbetarklassen är organiserad och förberedd, medveten om sin historiska uppgift att störta kapitalismen och upprätta socialismen. Det kommer dock alltid att finnas arbetare som är mer medvetna än andra, de som går i spetsen i kampen. Det är också nödvändigt att dessa "avantgardet" organiserar sig. Genom att vara en del av klassen, känna dess historiska erfarenheter och tillämpa den revolutionära teorin, marxismen, kan avantgardet göra analyser av den aktuella situationen som möjliggör ett effektivt ingripande i klasskampen.

**Leninism? Nej!**

Denna organisering måste innebära något helt annat än det leninistiska partiet. Den leninistiska partiteorin betraktar förhållandet

mellan teori och klasskamp, mellan medvetande och vara, som ett ensidigt förhållande. Den betraktar teorins framväxt oberoende av klasskampens vågor. Teorin blir därför en angelägenhet för Partiet. Leninisterna menar att arbetarna inte på egen hand kan uppnå ett socialistiskt medvetande, utan att Partiet måste tillföra detta. På detta sätt kan man rättfärdiga sin egen ställning utanför klassen och räkna sig som en institutionaliserad maktfaktor i det "socialistiska" samhället.

**Självständighet? Ja!**

I stället för ett förlitande på Partiet framhåller Förbundet Arbetarmakt den hos arbetarklassen nödvändiga självständigheten, såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna, som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organisering tar sig idag uttryck i bl a stormöten och strejkkommittéer.

## Fackets begränsningar

Vi arbetar idag för att sammanluta de mest medvetna och aktiva arbetarna i s k arbetsplatskommittéer. Dessa kan vara alltifrån en löst sammansatt "kompisgrupp", en studiecirkel, en grupp kring en tidning, till en fast och organiserad grupp med en politisk plattform.

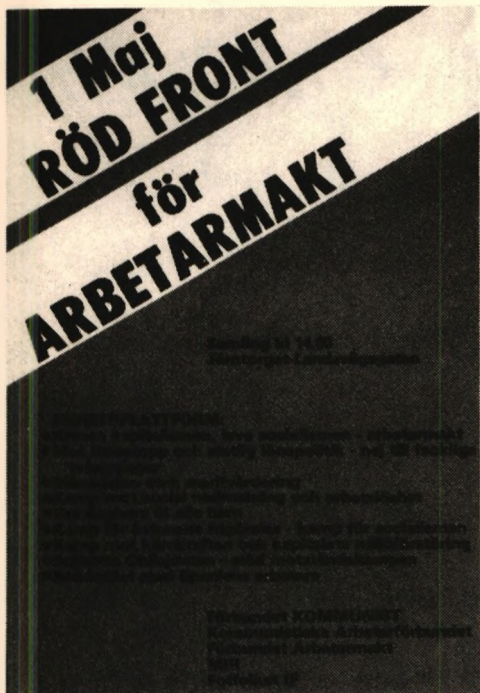
Fackföreningarna är inom-kapitalistiska organisationer, de är en organisering för försäljning av varan arbetskraft. De upprätthåller avståndet mellan ledare och ledda. Varje revolutionär situation har visat att fackföreningarna spelar en kontrarevolutionär roll. Genom att de förutsätter en motpart – kapitalisten – hindrar de automatiskt utvecklingen av såväl den revolutionära medvetandet som organiseringen. Därför är det felaktigt och omöjligt att försöka erövra fackföreningarna för en revolutionär politik.

Förbundet Arbetarmakt anser att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit till sin uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär det tre huvuduppgifter:

1. att framhålla att socialismen innebär arbetarmakt och inte partimakt.
2. att framhålla den för socialismen nödvändiga självständigheten hos arbetarklassen.
3. att framhålla att socialismen kräver en total revolution.

Arbetarklassens frigörelse måste vara dess eget verk!





### Forts. 1:a maj

Dessutom föregås anordnandet av dessa demonstrationer inte av några demokratiska förhandlingar, där olika organisationer får möjlighet att framföra sina synpunkter. De senaste åren har FAM kunnat ordna demonstrationer tillsammans med Förbundet Kommunist och Kommunistiska Arbetarförbundet. Dessa har haft samlingsnamnet "Arbetarmakt" eller "Röd front för Arbetarmakt". I år verkar möjligheterna för en sådan samordning betydligt mindre, detta p g a att båda dessa organisationer av någon anledning bytt politik.

### "Arbetarfront mot borgaroffensiv"

FK vill i år enas med "vänstern" vilket närmast kan uttydas som VPK och SKP. Tidigare år krävde man för att gå samman med VPK att det lokalt fanns ett konkret samarbete med VPK på arbetsplatserna, en enhet i kamp för att det skulle bli meningsfullt med enhet på 1:a maj. Vi har inte riktigt förstått om man nu har uppnått denna enhet i kamp (t ex valsamarbetet!) eller om FK ändrat linje. Det senare verkar troligast, FK motiverar nämligen en-

heten med "den borgerliga offensiven". Vad denna enhet konkret ska innebära är dock ganska oklart. I ledaren i "Arbetarkamp" nr 6/77 nämns t ex inte med ett ord vad man ska enas kring!

KAF:s ursprungliga avsikt i år var att demonstrera tillsammans med sossarna (formellt med FCO). Inom KAF finns det procentuellt fler revolutionärt tänkande i "basen" än inom Politbyrån, vilket ibland ställer till problem. Denna gången blev motståndet mot ledningens påfund så stort att den fick vika sig - dock inte p g a de principiella invändningar som restes, utan inför den plötsliga insikten att en demonstration med sossarna var praktiskt genomförbar.

Både KAF och FK motiverar sin ändrade politik med "borgaroffensiven". Bägge har "Arbetarfront mot borgarregeringen" som huvudparoll. Okay för en front mot borgarna. Men ska den organiseras på reformistisk grund? Och är det när "offensiven skärps" som man likt KAF och FK ska slänga hela det revolutionära perspektivet i sjön till förmån för en kortsiktig, "pragmatisk" politik? Ju mer motsättningarna skärps i samhället, ju närmare en politisk uppgörelse mellan klasserna vi kommer, desto mindre utrymme för en revolutionär politik och agitation. Se där den yttersta logiken! Efter mer än hundra års kapitalistiskt styre har slughuvena i KAF och FK upptäckt att vi har en "borgarregering". Men det behövdes ett riksdagsval för det. I Förbundet Arbetarmakt har vi tidigare försökt varna för myten att vi skulle ha någon slags "arbetarregering". Med sitt yrande om "borgarregeringen" har FK/KAF indirekt skrivit under på sossarnas anspråk på att i fyrtiofyra år ha varit i ledningen för en "arbetarregering". Totalt politiskt förfall.

Som det nu ser ut kommer FK och KAF att ägna huvuddelen av sin aktivitet kring 1 maj åt att driva reformistiska krav och skjuta det revolutionära kommunistiska perspektivet så långt möjligt i bakgrunden. Om dom får som dom vill, kommer dom troligtvis att larva iväg tillsammans med VPK och således bidra till att få detta parti att verka än mer salongsfärdigt i folks ögon. Man kommer att bidra till att fördunkla



socialismens innebörd genom att blanda ihop Sovjet med socialism. Man kommer, för att vinna folk till demonstrationer i år, bidra till att på sikt försvåra kampen för revolution och socialism.

Förbundet Arbetarmakt:s politik för 1 maj står fast, det är samma politik som för tre år sedan. Inte av någon slags förkärlek för principer, utan därför att vi anser den riktig. Vi anser inte heller att det svenska samhället förändrats i en så avgörande grad att en förändring av politiken skulle vara motiverad. De paroller vi för fram i samband med 1 maj är fortfarande:

KROSSA KAPITALISMEN - LEVE SOCIALISMEN  
- ARBETARMAKT

KAMP MOT KLASSAMARBETSPOLITIKEN -  
LEVE DEN SJÄLVSTÄNDIGA ARBETARKAMPEN

NED MEN STATSBYRÅKRATIERN - LEVE  
SOCIALISMEN

KROSSA IMPERIALISMEN - LEVE DEN  
PROLETÄRA INTERNATIONALISMEN

KAMP FÖR KVINNANS FRIGÖRELSE -  
FÖR MÄNNISKANS FRIGÖRELSE -  
FÖR KOMMUNISMEN

När detta skrives, en månad före första maj, är det mesta fortfarande oklart om vilka organisationer som kommer att samarbeta, var FAM kommer att demonstrera osv. Vi kommer dock att arbeta för en enhet mellan främst FAM, KAF och FK. Vi anser att denna enhet bör utgå ifrån de s k maximiparollerna ovan, där sedan var och en kan göra de konkretiseringar av strategi och taktik man önskar.

Det var med paroller av denna karaktär som grund som FK år 1973 tog initiativ till "Arbetarmakt"-demonstrationer. Vi i FAM kommer att, oavsett vad FK gör, försöka organisera "Arbetarmakt"-demonstrationer där vi har möjlighet. Vi uppmanar våra läsare att hålla ögonen öppna för affischer och annonser i lokalpressen, eller att ta kontakt med oss, för att få reda på om och när sådana demonstrationer anordnas.

### RÅDSMAKT

Nr 8: VÄNSTERKOMMUNISMEN I TYSKLAND EFTER 1:A VÄRLDSKRIGET - en redogörelse. Allmänna Arbetarunionens program.  
ÄR SOVJETUNIONEN KAPITALISTISK? Kritik av maoisternas uppfattning. FÖRBUNDET KOMMUNISTIS FACKLIGA POLITIK - Kritik.  
PRIS: 5:-

Nr 9-10: KAF, FACKET OCH DEN SJÄLVSTÄNDIGA ORGANISERINGEN. (Del 1) HUVUDDRAGEN I EN POLITISK EKONOMI FÖR DET STATSBYRÅKRATISKA PRODUKTIONSSÄTTET ARBETARKLASSEN OCH DEN NATIONELLA BEFRIELSEN.  
"CHOCKTREATMENT" - MILTON FRIEDMAN OCH CHILES EKONOMI.  
PRIS: 10:-

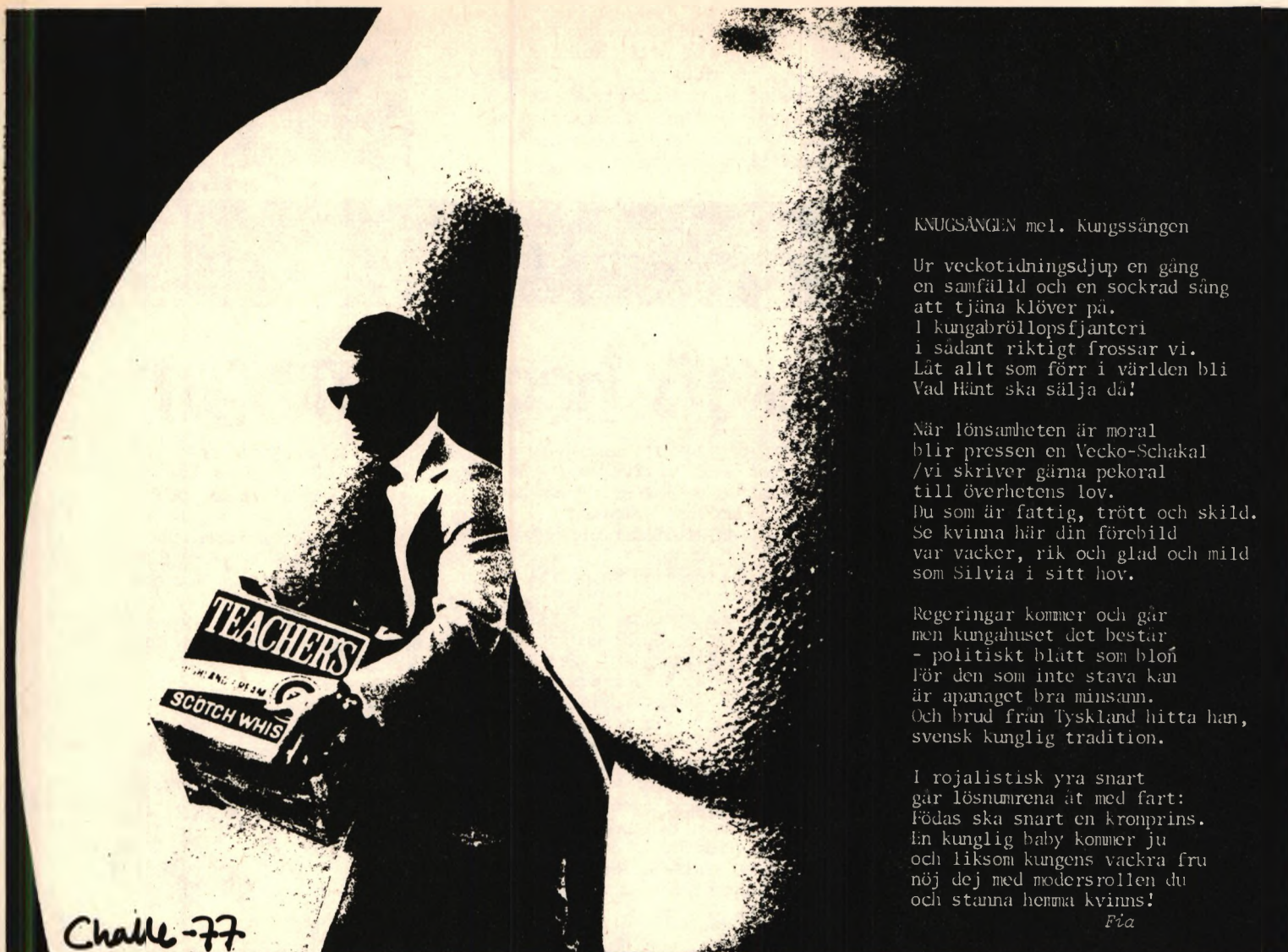
Beställ genom att betala in pengarna på:

Postgiro 87 99 69-4

Adress: RÅDSMAKT  
Box 31 102  
400 32 Göteborg

Redaktionen nya adress:

Tidningen ArbetarMakt  
Box 31 102  
40032 Göteborg 31



KNUGSÅNGEN mel. Kungssången

Ur veckotidningsdjup en gång en samfällid och en sockrad sång att tjäna klöver på.  
I kungabrillosfjanteri i sådant riktigt frossar vi.  
Låt allt som förr i världen bli Vad Hänt ska sälja då!

När lönsamheten är moral blir pressen en Vecko-Schakal /vi skriver gärna pekoral till överhetens lov.  
Du som är fattig, trött och skild. Se kvinna här din förebild var vacker, rik och glad och mild som Silvia i sitt hov.

Regeringar kommer och går men kungahuset det består - politiskt blott som blott för den som inte stava kan är apanaget bra minsann. Och brud från Tyskland hitta han, svensk kunglig tradition.

I rojalistisk yra snart går lösnimrena åt med fart: Födas ska snart en kronprins. En kunglig baby kommer ju och liksom kungens vackra fru nöj dej med modersrollen du och stanna hemma kvinns!

Fia

# AVTALSSTRÖRELSEN LOSAF

## SKA VI STREJKA?

den frågan har både Expressen och Aftonbladet ställt sina läsare inför. Och upplåtit ett uppslag vardera åt de telefonsvar som kommit in. "Undersökningen" är naturligtvis fullständigt meningslös. Det går inte att dra några som helst generella slutsatser av de synpunkter som kommit in. För det första har de varit alldeles för få, för det andra har vi ingen aning om hur redaktionerna har redigerat sitt material. Möjligheterna till "vinkling" i ett sådant här fall är hur stora som helst.

Men det var inte heller resultatet av dessa "enkäter" vi tänkte kommentera. Det är snarare själva den fråga som ställdes, samt det faktum att kvällspressen visat den ett sådant intresse. Låt oss granska den rådande situationen utifrån vad vi idag vet (detta skrivs 10.4.77, innan LO/PTK ännu beslutat hur de ska svara på SAF:s "strandning").

## Vad vi vet...

Vi vet att de flesta löntagare är förbannade på SAF:s omaskerade försök att sänka deras levnadsstandard i "produktivitetens" intresse. (Däremot är det inte säkert att de vet att det slutbud från medierna som LO/PTK accepterade - men alltså inte SAF - också skulle ha inneburit en reallönesänkning).

Vi vet att de flesta löntagare uppfattar SAF:s krav på "konjunkturanpassad arbetstid" som en skymf och en förolämpning mot hela "arbetarrörelsen" (Däremot är det nog inte så många som vet att LO/PTK haft egna förslag uppe till diskussion, och att PTK:s majoritet tagit ställning för ett förslag som inte skiljer sig nämnvärt från SAF:s, benämnt "ekonomiskt konjunkturskydd").

Detta om stämningarna bland löntagarna.

Vi vet att företagen i dagens läge ligger inne med gigantiska lager, vilka byggts upp med den förutvarande socialdemokratiska regeringens hjälp ("lagerstöd"). Och att företagen således har relativt stora möjligheter att "ta" en konflikt, under förutsättning att den inte blir alltför långvarig.

## Vad vi inte vet...

Vi vet däremot alldeles för lite om kampberedskapen inom arbetarklassen och bland övriga löntagare, dvs deras vilja att gå från ord till handling. Och vi vet alldeles för lite om de svenska löntagarnas vilja och förmåga att hålla ut, deras *seghet* i striden. Ty det är *seghet* som kommer att fälla utslaget.

Vi vet för lite om hur de sektorer kommer att reagera som är förbjudna enligt lag att gå i strejk - t ex järnvägsanställda, post-tele- och anställda i kraftproduktionen. För att företagen ska kunna klara en strejk måste de kunna föra ut sina lager, för att de ska kunna exporteras måste kommunikationerna fungera.

Betrakta så ovanstående faktorer. Säkra som osäkra. Lägg till detta försiktiga framtidsprognoser som talar om något bättre tider lagom till nästa avtalsrörelse.

Vi har av dessa faktorer dragit slutsatsen att en storstrejk under LO:s och PTK:s ledning i dagens läge skulle sluta med ett nederlag för löntagarna.

Vadnuda? Vänsterextremister som inte jublar inför utsikten att få gå i strejk!?

## "Lär av historien"

"Vänsteruppsvinget" mot slutet av 60-talet och framåt har inte avsatt så särskilt stora spår i den verklighet miljoner löntagare lever i. SAF, LO, PTK och de politiska partierna gör upp som de är vana att göra mens "extremvänstern" bjäbbar i marginalen. Men en sak har det iallafall lett till: Hyllmetrar med böcker och andra tryckta alster. Av vilka en del, en icke ringa del, tagit upp den svenska arbetarklassens glömda (gömda?) historia. Numera torde vi därför ganska tvärsäkert

kunna slå fast att storstrejken 1909 och metallstrejken 1945 var *nederlagsstrejker*, från början organiserade att "ta strejklusten ur arbetarna". Och vilka organiserade dessa strejker? Samma "ledare" som skulle stå i spetsen för en storstrejk idag! Det vill säga ledningen för LO (i det här fallet med tillägget att också PTK skulle komma med på ett hörn).

Om vi godtar påståendet att strejkerna av år 1909 och 1945 var *nederlagsstrejker*, att reformisterna ledde arbetarna till nederlag för att stävja uppkomsten av en ny, radikalare (eller åtminstone militantare) tendens inom arbetarklassen, vad skulle kunna vara annorlunda i dagens läge, vilka förändringar i förutsättningarna skulle kunna leda till att reformisterna idag skulle ta sin uppgift på allvar och verkligen anstränga sig att ro hem segern?

Vi kan inte skönja några radikalt annorlunda förutsättningar. En storstrejk, en militant organiserad storstrejk, utlyst och organiserad av reformisterna, målmedvetet förd

till total seger, det vore något fullständigt unikt i den svenska arbetarklassens historia.

Därför intar vi en avvaktande hållning.

Möjligheten att "köra över" den reformistiska ledningen, att ta initiativet från LO/PTK och driva strejken både längre och hårdare än vad som från början var avsett, den möjligheten existerar idag bara lokalt, inom vissa branscher och på vissa företag, men inte på det nationella planet. Socialdemokraternas nederlag i höstens val har inneburit att SAP har "slutit leden", att hundratusentals "ljumma" sossar nu är tämligen glödande sossar. LO/PTK kommer inte att sky några medel när det gäller att misstänkliggöra strävanden att lägga initiativet direkt i de strejkandes händer, att avpolettera den odugliga "ledningen". Dom kommer att veva sitt gamla positiv med populära slagdängor som "Löss i den röda fanans veck", "Splittrare" och "Dolkstöt i ryggen".

Däremot tvivlar vi inte på att reformisterna skulle vara livrädda för en konflikt t ex i skogen, på Volvo och på SAAB/Scania i Oscarshamn. Vad som finns på dessa företag/branscher är åratals kamperfarenhet, om inte alltid av öppen kamp så ändå. Men dessa fall är fortfarande för få. De förändrar inte totalbilden.

## Förutsättningar

Om de ekonomiska prognoserna inte är helt fejkade utan med sanningen överensstämmande, skulle de ekonomiska förutsättningarna för en storkonflikt vara bättre under nästa avtalsrörelse. Dvs bättre för löntagarna. En ökad exportvolym innebär att företagen hinner göra sig av med sina stora lager. De är samtidigt angelägna att hänga med internationellt i en uppgående trend och därför mer benägna att tillmötesgå kraven snabbt.

Så till de subjektiva förutsättningarna. Ett eller två år under knapphetens kalla stjärna underblåser löntagarnas missnöje, bygger upp en känsla av "Nästa gång, då jävlar..." Dessutom hinner löntagarna upptäcka inkompetensen hos sina reformistiska lokala ledargarnityrer under den lokala lönekamp som kommer att bryta ut sedan den centrala uppgörelsen träffats. Dom kommer att upptäcka att den återhållsamhet dessa visat tidigare är inte primärt berodde på hänsynstagande till "arbetarregeringen" utan hänsynstagan-



KLASSAMHÄLLET

# LAGAR OCH PARAGRAFER KAN ALDRIG ERSÄTTA ARBETARNAS KAMP

I slutet av förra året startades en namninsamling för bättre anställningsvillkor vid nyanställningar och omplaceringar på Munksjö Pappersbruk i Jönköping.

Under det senaste åren har flera svåra olycksfall aktualiserat dessa krav. De diskuterades på ett par fackmöten, men framförallt mellan oss arbetare nere på de olika avdelningarna. Likaså hade vi i Munksjö-arbetaren tagit upp dessa och liknande krav. I slutet av året började vi så smått precisera kraven och beslutade att en namninsamling skulle genomföras. Uppropet fick följande lydelse: "Under de senaste åren har olycksfallen på Munksjö Pappersbruk ökat kraftigt. Liknande tendenser har kunnat förmarkas inom Pappersindustriarbetarförbundet som helhet. Dålig upplärning vid nyanställningar och ständiga omplaceringar är några av de viktigaste orsakerna. Vi kan inte acceptera att bolaget försöker sänka sina kostnader på vår bekostnad. Stympade fingrar och armar får aldrig bli det pris vi tvingas betala. Vi kräver därför:

+ Minst två veckors upplärning för nyanställda. Dessa ska gå utöver ordinarie personal!

+ Ordentlig upplärning även vid tillfälliga omplaceringar. Rätt till vägran att utföra arbete vid omplaceringar om vi inte känner till riskerna!"

Knappt ett tiotal personer började att samla in namn. Några listor började spontant cirkulera men försvann av någon anledning. Vi beslöt därför att var och en skulle vara ansvarig för sina listor. I början gick arbetet trögt, men ju fler som skrev på desto lättare gick det. Först samlade vi bara in namn på själva pappersbruket, men listorna spreds rätt snabbt till två intilliggande avdelningar; transport och verkstaden.

## 80% skrev på

Den 16 februari i år gick vi till Munksjö, Pappers avd 74 och de lokala tidningarna och presenterade resultatet av namninsamlingen. Den hade då inbringat 200 namnunderskrifter, vilket innebär cirka 80% av de tillfrågade.

Samtidigt med insamlingsresultatet publicerade Smålands Folkblad en intervju med ett par Munksjö-arbetare. En av dessa hade tidigare under året skadats allvarligt. Samma dag inträffade en ny olycka som indirekt underströk våra krav, men också påvisade nödvändigheten av bättre skydd vid pappersmaskinerna.

## Bolaget viftar bort...

Bolaget svarade med att gå till angrepp mot undertecknarna. Bolagsjuristen Stellan Sanberg t ex sade i Smålandsradion "att namninsamlingen givetvis lämnas utan åtgärd. Den kommer inte på något sätt att påverka arbetet." Bolaget viftade

alltså bort kritiken från 200 av "sina" anställda och vill bokstavligen slänga alla synpunkter och krav i papperskorgen!

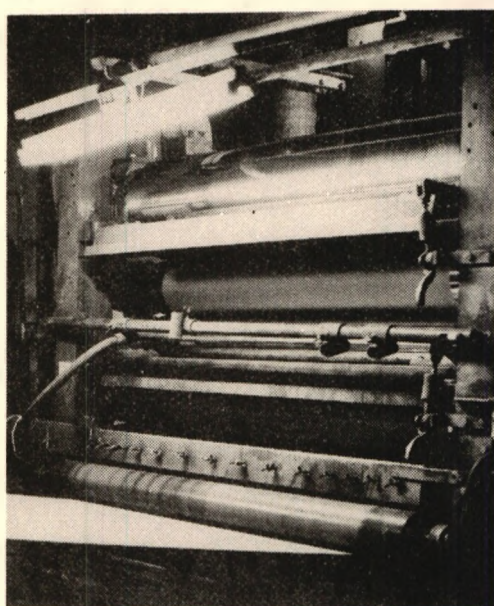
## ...men håller presskonferans

Att bolaget dock tog allvarligt på kritiken visades om inte annat när man meddelade att man skulle hålla presskonferans på fredagen den 18 februari. Där hade man uppbadat alla sina anfallsstyrkor och eftersägare i facket. Den första fråga man fick besvara var från Yrkesinspektionen som undrade varför ingen från namninsamlingen fick delta. Platschefen Harald Parmerud meddelade då följande: "Här ska vi ge saklig och korrekt information!" Johan Rapp från företagsledningen ansåg att "det är olyckligt att en sådan här debatt förs i tidningarna." Han vill förstås att debatten om olycksfallen och arbetsmiljön på Munksjö ska föras tyst och lugnt i några slutna styrelserum. Hans önskan bifölls inte.

## Fackets agerande

Vad gjorde då facket för att stödja sina medlemmar och deras krav? I radion redogjorde huvudskyddsombudet Göte Jannerhed för sin principiella inställning: "Jag anser i likhet med företaget att det räcker gott med de åtgärder som redan görs." Fackföreningens ordförande Lars Lagerström instämde på presskonferansen och menade då att "alla åtgärder redan är vidtagna".

På avdelningsmötet kvällen innan visade man upp en helt annan sida. Då sade exempelvis Jannerhed att han visst stödde namninsamlingen och att han tyckte att det var bra att arbetarna sa ifrån. Nästa dag var han återigen som förbyt och enligt en journalist på Smålands Folkblad "satt fackföreningen bokstavligen i knäet på bolagsledningen" under presskonferansen.



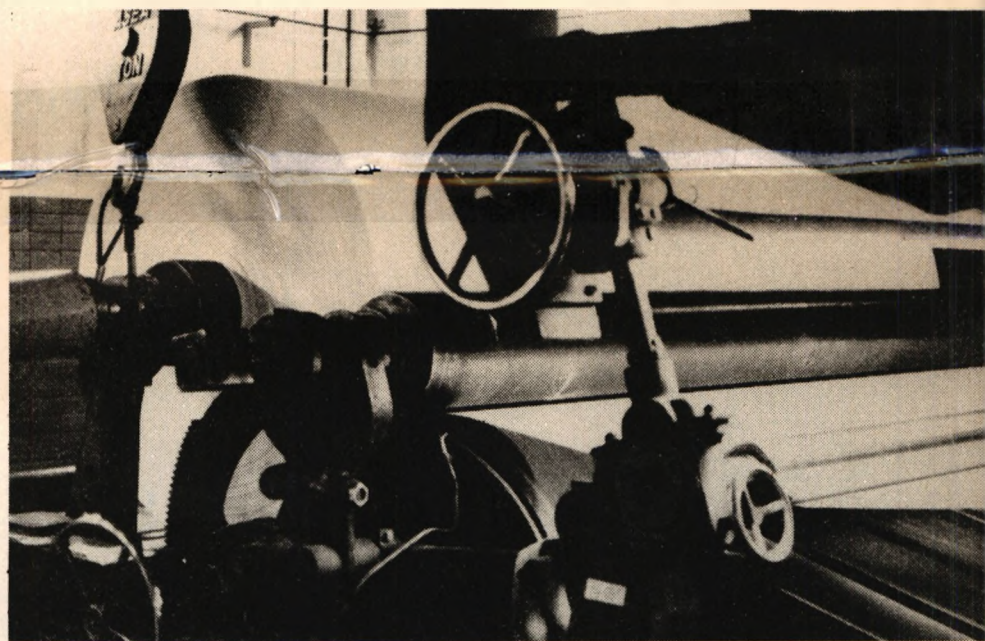
Göte Jannerhed sade vidare i Jönköpings-Posten att "företaget handlat föredömligt när det gäller skyddsåtgärder. Det har fått kosta nästan vad som helst för att nå det bästa ur säkerhetssynpunkt." Vilken gemen lögn. Begriper han inte det själv så är det bara att fråga alla de arbetare som på fackmöten, i skyddskommittéer eller direkt till förmän krävt förbättringar genomförda. Svaret har näs-

tan undantagslöst blivit ett nej, just p g a som man säger, pengar saknas.

Ett annat påstående från facket är att man tidigare aldrig hört talas om våra krav eller namninsamlingen. Fakta är att många arbetare på fackmöten och vid personliga samtal med personer ur styrelsen fört fram dessa och liknande krav. Lagerström och Jannerhed tycks mena att facket enbart är de själva. Men läget är ju att över 200 fackföreningsmedlemmar (vilket är mer än vad alla fackmöten samlar under ett halvt år), ett flertal skyddsombud och ca 40% av avdelningsstyrelsen har skrivit på listorna. Visste man inget om insamlingen tyder ju detta på bristande kontakt med sina medlemmar och dålig kommunikation inom styrelsen!

## Statistik

Både facket och bolaget har försökt dölja fakta genom att hänvisa till företagets statistik. Låt oss därför ta en match på deras egen hemmaplan. Vi kan garantera vinst för oss!



Ser man till antalet olycksfall från 1970 till 1976 (vilka är de senaste siffrorna) är ökningen mycket markant. Från 39 till 64. Facket och bolaget försöker krypa undan genom att hänvisa till att antalet sjukdagar föranledda av olycksfall har minskat från 1.325 till 923 (1970-1976). Det hade varit ärligare att samtidigt tala om att antalet anställda har minskat. Ett bättre mått är då att se på statistiken för antalet yrkesskador per 1 milj. arbetstimmar, vilket tar hänsyn till antalet anställda. Hade man gjort det hade det varit svårare att förvränga verkligheten. Ökningen är nämligen över 100%! Från 22,3 till 49,2.

Men nu till vårt viktigaste påstående; att nyanställda "drabbas" värst av olycksfallen. Vi använder oss då av den allra senaste statistiken (1976). Det visar sig då att de som anställdes under undersökningsåret (1976) eller ett år tidigare (1975) står för 40% av yrkesskadorna! Detta är siffror som klart visar att vi har rätt. De nyanställda, som inte utgör mer än 10-15% av de anställda, står allt-

så för 40% av skadorna! Denna statistik hade både facket och bolaget tillgänglig under presskonferansen, men man vägrade att visa den!

## Utvärdering

Vilka lärdomar kan vi då dra av denna miljö-kampanj? Vilka misstag begicks och hur kan vi fortsätta arbetet?

+ Kravet på ordentlig upplärning för nyanställda och vid omplaceringar är grundligt förankrad bland Munksjö-arbetarna. En ännu bättre uppslutning hade förmodligen varit möjlig om vi hade fått med fler i arbetet med att samla in namn. Det är både en fråga om att försöka höja självtilliten och medvetenheten och ett drag för att motverka fackets och bolagets uppdelning/splittring mellan de som varit aktiva och de som "bara" skrivit på listorna.

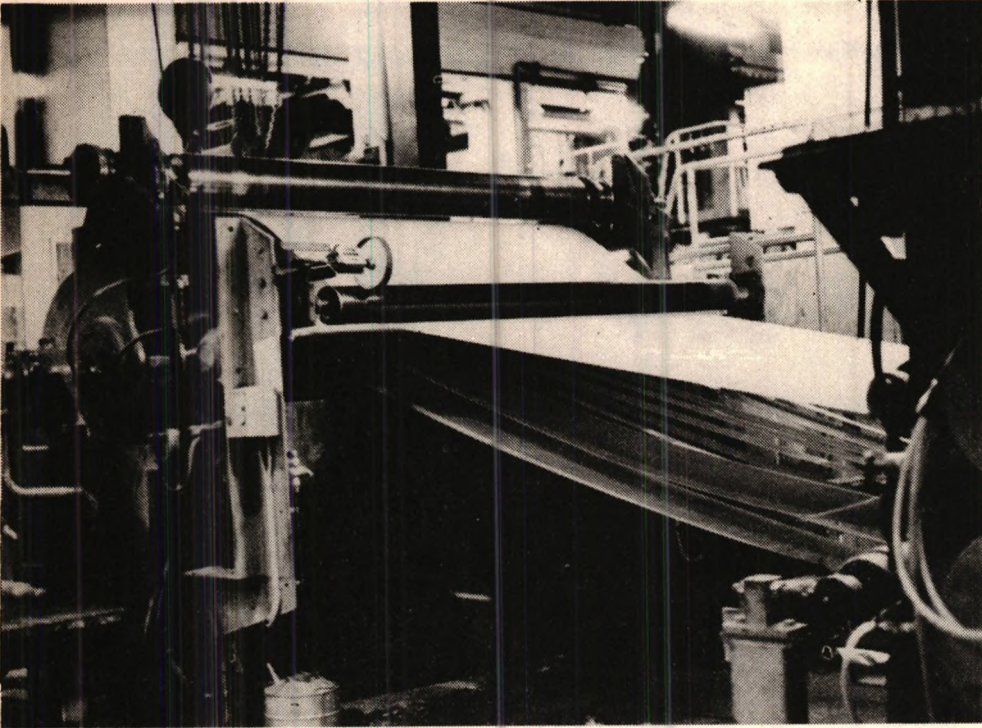
+ I kölvattnet på namninsamlingen har flera konkreta förslag till hur man ska lägga upp utbildningen kommit fram. Ett sätt kan vara att in-

föra checklistor för varje arbetsplats/arbetsmoment. Dessa skulle sättas ihop av de mest erfarna och kunniga arbetarna. De "gamla" arbetarna skulle sedan vid varje nyanställning och omplacering gå igenom de farliga arbetsmomenten med de "nya". Dels skulle detta arbetssätt kunna minska olycksfallen och dels skulle det betyda större självtillit hos arbetarna. Identitet i mål och medel skulle man kunna säga.

+ Våra tre huvudpåståenden, att antalet olycksfall har ökat, att det i första hand är de nyanställda som drabbas och att det ofta beror på dålig upplärning och ständiga omplaceringar har ingen, varken bolaget eller facket, kunnat motbevisa.

+ Genom vår kampanj har vi visat att kamp lönar sig och att det går att göra aktioner utanför de fackliga kanalerna. Bolaget, men framför allt facket har avslöjat sin inställning till skyddsarbetet. Man har visat att man inte har förståelse för de motsättningar mellan kapital och arbete som finns i ett kapitalistiskt samhälle. Vi har på

Forts. nästa sid



### Forts. från föregående sida

ett organiserat sätt konfronterats med facklegalismen, sosse-byråkratien och reformismen överhuvudtaget. Vi har visat att ett ihärdigt och planerat arbete från revolutionärernas sida har möjlighet att ge goda resultat, att vi redan i dag kan gripa in i klasskampen. Detta är lärdomar inför kommande strider.

+ Namninsamlingen har ställt oss på prov som socialister - arbetskamrater, vår förmåga att driva krav och agitationens utformning. Vidare har vi fått mängder av kontakter, lärt känna arbetare från andra avdelningar och avslöjat borgerliga krafter bland arbetarna.

+ Den officiella publiceringen har givit oss erfarenheter om hur arbetarna reagerar när deras egna problem ställs i blyxtbelysning.

+ Namninsamlingen har givit konkreta resultat i och med att ex de sommaranställda kommer att få tre veckors upplärning och att förmännen är betydligt försiktigare vid omplaceringar och dyl.

Nu när den "värsta" uppståndelsen har lagt sig gäller det att fortsätta arbetet för en bättre arbetsmiljö. I senaste numret av Munksjöarbetaren tar vi upp och tillbakavisar facket och bolagets lögn. Namninsamlingen fortsätter och kommer att utvidgas till andra avdelningar på bruket. "Öppna brev" osv är andra förslag vi ska diskutera.

Det är fråga om makt, enighet och styrka. Våra liv eller deras profiter. Arbetsmiljön är en maktfråga.

FAM-Munksjö Pappersbruk

### Forts. från sid. 15

fördela, när arbetarna kan rädda sin egen ekonomiska situation bara genom att krossa den klass som har störst intresse av att upprätthålla detta samhälle - dvs borgarklassen.

Det tar inte tio minuter att redogöra för vilka ekonomiska mekanismer som SAP byggt hela sin existens på. Och det behövs ingen marxistisk terminologi.

"Vänstern" tycks emellertid tro att detta inte går in i arbetarnas skallar. Istället ska man mana fram bilden av den vänlige jätten som slumrat in lite, men som "vänstern" med arbetarnas hjälp ska få liv igen.

Men problemet ligger inte ens här, i att redogöra för reformismens ekonomiska grund. Problemet är agitationens andra moment, att kunna visa på att denna ekonomiska politik har en yttersta gräns.

Men "vänstern" har än så länge inte ens kommit så långt som till det allra första momentet i sin propaganda...

Lucky Luke

### NOTER

1. Denna rädsla för revolutionen kräver i sin tur en förklaring. Vi ser den viktigaste orsaken i följande: Under fackföreningsrörelsens uppbyggnadsskede i det här landet utgjordes "kärntruppen" av relativt välutbildade arbetare, ofta på gränsen till hantverkarna. Dessa arbetare hade mest att vinna på en fredlig, reformistisk utveckling, till skillnad från de totalt utblottade.

Dessa behöll sitt grepp över den fackliga apparaten långt efter det att de kommit i minoritet inom LO (numerärt sett).

2. Detta mycket generella omdöme kräver en reservation. Först och främst finns det skillnader, nyansskillnader, mellan de olika organisationerna, i hur stor betydelse man tillmäter välbefinnandets utvecklingen i förklaringen av socialdemokratens grepp över arbetarklassen. Men den största skillnaden finns nog inte mellan de olika organisationerna, utan mellan den version man framför i mera "teoretiska" sammanhang och tidskrifter, och hur man behandlar problemet i den "utåtriktade" propagandan. Vår skildring av "vänsterns" synsätt i denna artikel utgår främst från de alster som är avsedda att läsas av arbetare.

### forts. från sid 5

de till "samhällsekonomin" (dvs den kapitalistiska ekonomin) i kombination med ren och skär oförmåga att göra någonting.

Samtidigt kan man kanske hysa den stilla förhoppningen att "vänstern" till nästa omgång hinner samla ihop sig igen efter den chock det innebär att hamna i en situation där man plötsligt måste göra politik av sina skrivbordskonstruktioner. Det vi har sett hittills av försök i den vägen har varit rent bedrägligt (se artikeln *Vänstern och reformismen*).

Hoppfull

# FACKPAMPENS DRÖM



Jag hade en underlig dröm i natt. Jag tyckte mig stå på botten av en stenlagd gård. Det var mörkt därnere, men sökte man uppåt med blicken blev det ljusare för var meter, och längst upp skymtade en flik av himlen, som ett slags hopp. Plötsligt insåg jag att jag måste upp ur denna bottenlösa brunn, upp till friheten. Men lika plötsligt upptäckte jag något annat: Ansikten. Från varje fönster stirrar de ner på mej, fientligt, hotfullt.

Men de skrämmar mig inte, jag sänder dem tvärtom ett utmanande ögonkast. Och jag begynner min klättring. Jag klamrar mig fast i springor och utprång, utnyttjar skickligt varje ojämhet i den flagnande rappningen, ser varje möjlighet, griper varje tillfälle att svinga mig uppåt. Illvilliga händer försöker nå mig, försöker bringa mig på fall, stoppa min klättring. Men jag är slugare än dem, undviker dem kallt, arbetar oförtrutet vidare. Ibland slinter jag och blir hängande i armarna, känner ett sug i maggropen, känner på mig att mitt fall kommer att bli stort. Ansiktena grinar skadeglatt. Men jag reder emellertid upp varje situation, återvinner balansen och fortsätter som förut.

Nu framskymtar himlen ännu klarare, här är ganska behagligt, jag skulle kunna stanna här på en nisch, en avsats och bli kvar för alltid.

Men en kraft mäktigare än mitt förnuft driver mig vidare, och slutligen står jag där. Jag är uppe på taket, himlen ler ljus mot mig, solen lyser berömmande, jag känner världsalltets trådar i min hand, jag är fri, jag är störst!

Nu: Ansiktena smilar inbjudande, ber mig ta plats bredvid dem, jag invigs i deras krets. Jag placerar mig i ett fönster och ser...

Någon därefter kommer ut på en trappa. En krokig kvinna, krokig fast ännu inte gammal, hon går runt på den lilla gården, ser sig omkring, tittar in på utedasset, sedan bakom soptunnorna. Står en stund villrådig. Sedan ropar hon. Inte kraftfullt med händerna formade till en strut för munnen och med sats i hela kroppen, utan klagande, nästan övergivet, med armarna hängande längs sidorna. Hon söker sin unge som hon obetänksamt nog släppte ut för att leka.

Snart kommer far ut, de kommer att stå där bredvid varandra, två ynkliga gestalter, som väntande på sin avrättning; inte ens i ögonen finns något annat än dunklet och den grå rappningen.

Inte heller honom kommer jag att svara.

RAVACHOL

# Splittningen av VPK

Så har då äntligen, efter många års strider, splittningen inom VPK blivit öppen och partiet delat sig i två. Men splittningen har föregåtts av politiska och organisatoriska förberedelser under lång tid. Även om båda fraktionerna i det längsta velat kompromissa inför avgörande slag som t ex valen -70 och -73, så har maktkampen pågått hela tiden inom partiarbetet. De båda huvudfraktionerna, flammaniterna och hermannssoniterna, har fraktionerat mer eller mindre öppet, beroende på majoritetsförhållanden och taktiska hänsyn. En efter en av politiskt odugliga flammaniter har avlägsnats från partiapparaten, och kvar är f n bara partiets internationelle sekreterare, Urban Karlsson, som vid förra kongressen visades så stort misstroende, att man tillsatte en speciell beredningskommission för att "hjälpa" honom.

Några av de frågor som drivit på utvecklingen under de senaste tio åren är synen på de östeuropeiska staterna, befrielserörelserna och solidaritetsarbetet, och det taktiska förhållningssättet till socialdemokratien.

För många partimedlemmar innebar islossningen efter Stalins död en grundlig omskakning. På frågan om hur han upplevde partiets förhållande till Sovjet under 40- och 50-talet, svarar Evert Karlsson, kommunist sedan 30-talet så här: "Vi var väl egentligen bara ett annex till Sovjetunionen. Jag kommer ihåg hur vi gav ut specialnummer till Stalins olika födelsedagar och hur vi använde materialet från Rajk-processen som politiskt agitationsmaterial. Många inom partiet tvivlade på att allt verkligen stämde. Men av lojalitet mot partiet accepterade man vad Ny Dag skrev som hundra procentiga sanningar. Det var först 1956 som man började tänka självständigt. Det var givetvis oerhört bittert att behöva göra en fullständig omvärdering av vad man tidigare trott på. Man fick konstatera att man levat på en lögn i flera decennier". (Zenit nr 14). Han fortsätter med att säga att den perioden inte klarlagts inom partiet trots att han (och andra) begärt det. Partiledningen förde medlemmarna bakom ljuset, säger han och kräver en fullständig analys av vad som hänt inom den kommunistiska rörelsen allt sedan Lenins tid.

Evert Karlsson intervjuades -69, men i huvudsak har han fortfarande rätt. Trots upprepade krav från partimedlemmar, bl a i form av motioner till partikongresser, har partiapparaten motarbetat ett teoretiskt marxistiskt arbete med inriktning på att skaffa partiet instrument för att göra en analys av öststaternas klasskaraktär.

APK:arna däremot lät sig aldrig skakas i grunden av vad som kom fram på SUKP:s (Sovjetunionens Kommunistpartis) tjugonde kongress. De fortsatte att tro på vad de gjort i hela sitt liv. För dem är all kritik av Sovjet borgerlig propaganda eller trotskism-anarkism-maoism.

Det är emellertid få VPK:are som gått så långt i sin kritik av Sovjet som Evert Karlsson. Men vad han berättar om stämningarna bland en stor del av partimedlemmarna efter 1956, är den politiska och känslomässiga grunden för hermannssonismen och utvecklingen av idén om den

"svenska socialismen". Bristen på teoretiskt allvar och den obefintliga marxistiska skolningen hos flertalet partimedlemmar under åtminstone hela sextioåret gjorde att den politik som fördes under Kominterns (Kommunistiska Internationals) olika perioder aldrig omprövades, utan det var de samma övergreppen och de taktiska misstagen som väckte avsky. Så har man aldrig t ex gjort upp med frågan om "socialismen i ett land", eller med folkfrontstaktiken, som från slutet av 30-talet ledde till ett samarbete mellan kommunister, socialdemokrater och antifascister - helt utan socialistiskt perspektiv.

## Skenkritik av Sovjet

När det gäller det nuvarande VPKs inställning till Östeuropa, säger verkställande utskottet i sin rapport till partistyrrelsemötet den 18 mars: "Partiet har i deklamationer, inte minst i samband med Berlinkonferensen klart betonat sin grundläggande solidaritet med broderpartierna, med de socialistiska staterna och med folken i dessa länder som bygger socialismen". Samtidigt ger partistyrrelsen en kraftig reprimand åt VPK-Lund för den demonstration som man där nyligen deltog i tillsammans med KAF och SSU till stöd för den socialistiska oppositionen i Östeuropa. "Det är nödvändigt att partistyrrelsen diskuterar åtgärder för att i framtiden undvika för partiet starkt negativa inslag i verksamheten..." Man talar om att "...oklarhet råder i dessa frågor..." och hänvisar till den linje som sedan länge är fastlagd av partiet. Samtidigt hälsar man de partimedlemmar välkomna tillbaka som i "god tro" gått över till APK, något som också det visar att man inte menar allvar med ett fjärande från Sovjet.

Tongångarna känns igen. Fortfarande är oppositionen inom partiet marginal och fortfarande möts den med partiapparats järnhand. Staterna i Östeuropa får inte kritiseras annat än med partistyrrelsens goda minne. Studier och diskussioner om Sovjet måste kontrolleras av partiledningen. Marxism, självständighet hos partimedlemmar, och en levande intern diskussion är fortfarande farlig för partiapparaten.

## Skilnaderna

Hur ser då det nya partiet APK ut? Borgarpressen har spekulerat och försökt sätta sina etiketter på det: facklig kader, äldre partimedlemmar etc. De organisatoriska förberedelserna för en sprängning började redan 70-71, när behovet av ett nytt ungdomsförbund började göra sig gällande efter det att VUF (Vänsterns Ungdomsförbund) seglat iväg. Flammaniterna med John Takman i spetsen var snabbt framme och försökte få till stånd ett av dem kontrollerat ungdomsförbund, men partiledningen lyckades hålla i trådarna, och den nya ledningen för Kommunistisk Ungdom (KU) hamnade i Göteborg, där det fanns en relativt intakt VUF-grupp, som var lojal mot partimajoriteten. Trots detta satsade flammaniterna på att bygga upp KU-grupper i de delar av landet där man hade möjlighet att kontrollera dem, bl a i Skåne och Blekinge. Många av dessa KU-are har uteslutits under de senaste två åren, och återfinns nu med säkerhet i APK. Likaså har man byggt upp s k fackklubbar varhelst man haft ett par flammaniter på samma arbetsplats eller i samma bransch. Det finns skillnader inom APK när det gäller taktiken, och man kan skönja två huvudtendenser. Dels de gamla flammaniterna, som i alla år suttit med i kommunfullmäktige eller fackstyrelser och röstat med socialdemokraterna utan att föra någon självständig - och framförallt ingen kommunistisk - politik. Den falangen är ganska ofarlig och kommer inte att kunna dra till sig några skaror av arbetare. Men sedan finns det en tendens som påverkats starkt av Sinisalo-fraktionen inom det finska kommunistpartiet och som har en betydligt mer militant linje, som ut-

trycker sig i klasskampstermer och som kan delta i och stödja ekonomisk kamp, t ex strejker för högre lön, bättre arbetsvillkor, men som aldrig kommer att medverka till strejker med självständigt, politiskt innehåll, och som i sista hand kommer att förråda arbetarkampen.

## Sovjets hållning

Det är troligt att SUKP i det längsta har försökt att medla mellan flammaniterna och Hermannsson-falangen, precis som man gjort i det finska partiet. I Finland har Sovjet däremot starkare skäl för att vilja behålla ett inflytelserikt kommunistparti, för att därigenom ha en press på regeringen. Det finska partiet ingår i en folkfront tillsammans med ett socialdemokratiskt kvinnoförbund, ett studentförbund och ett ungdomsförbund, och dessutom direktanslutna vänstersossar. Denna folkfront (DFFF) har deltagit i olika regeringskoalitioner och har helt integrerats i det borgerliga kapitalistiska systemet. Oppositionen, den s k Sinisalo-fraktionen, kritiserar folkfrontsledningen för borgerlig nationalism och svek mot den proletära nationalismen, dvs mot Moskva. Man har en sund proletär misstro mot folkfrontstanken och ser att den leder till klassarbete. Inom VPK har man tidigare nämnt denna finska folkfront - under ledning av högerrevisionister och vänstersossar - som ett föredöme.

Bildandet av Socialistiska Förbundet i slutet av sextioåret - ett valförbund som ställde upp i -68 års val tillsammans med VPK och VUF, och som skulle dra till sig vänstersossar - får ses som ett försök att bilda en svensk folkfront, modell Finland.



# — tio år för sent!

Men det försöket misslyckades, och nu är det dags för den s k euro-kommunismen, och Sovjet slutar att medla. Man måste utgå ifrån att Sovjet åtminstone inte har velat hindra en sprängning av VPK, och att APK:arna har inhämtat Sovjets synpunkter på sitt utträde. Detta måste förstås mot bakgrund av att Sovjet inte har något intresse av någon avgörande förändring i de politiskt-ekonomiska strukturerna i Västeuropa. För dem är en socialdemokratisk regering i Sverige en tillräckligt bra part att sluta handelsavtal med. Däremot är man intresserad av att ett kommunistparti tar på sig uppgiften att förhindra att en utomparlamentarisk, revolutionär rörelse inom Västeuropas arbetarklass växer fram, vilket skulle kunna tända arbetarklassen i öst... När den "fredliga övergången till socialismen" sattes under diskussion i samband med kuppen i Chile, var man snabbt ute via chilenska KP-medlemmar, som reste runt och drev på i bildandet av solidaritetskommittéer av samma slag som Salvador Allende-kommittén. Flammanerna försökte bilda lokala solidaritetskommittéer och lyckades på en del orter, men dessa självdog i brist på eget politiskt liv. Och de traditionella kommunistpartierna kan ta på sig sådana uppgifter åt Moskva, men resultatet blir alltså därefter...

Varför har det då inte skett någon sprängning av de italienska och franska partierna?

I de länderna är styrkeförhållandena annorlunda. Visserligen är man i Moskva djupt oroade av den s k euro-kommunismen, men samtidigt är socialistpartierna svaga och erbjuder inget regeringsalternativ. Och det franska kommunistpartiet har trots

allt en stark bindning hittills till Moskva.

## Vad kommer VPK att göra?

Vad skiljer då verkligen VPK och APK åt? I grunden mycket lite (se artikel i Arbetarmakt nr 8/76). Hänsynen till Moskva kvarstår inom VPK. Synen på övergången till socialismen är densamma som förut och ingen vänsterutveckling är att vänta. Förbundet Kommunist uppmanar i ett centralkommittéuttalande att medverka till en bred vänsterfront för gemensamma handlingslinjer i konkreta frågor. Visste man inte att det finns f d VPK-are i FK:s ledning, skulle man betrakta uttalandet som naivt. Vad VPK vill av framtiden är ett fullständigt upprättande av den "demokratiska trovärdigheten" för ett öppet samarbete med socialdemokraterna, gärna på regeringsnivå. Styrkeförhållandena i dragkampen om bl a vänstersossarna kommer att avgöra när och hur ett sådant samarbete kan komma till stånd. En förutsättning är att en sådan utveckling redan är prövad i Italien och Frankrike, och att man gjort positiva erfarenheter av den.

Inför ett sådant perspektiv kommer VPK att fortsätta att hetsa mot "sekterna" och "avgrundsvänstern", och FK:s stöd till VPK är ett öppet stöd till spridandet av felaktiga föreställningar om socialismens och kommunismens innebörd inom viktiga delar av arbetarklassen.

Hans P.

## Folkes dröm om REVOLUTIONEN

Folke är en gammal kommunist och järnvägare. Han har varit med om åtskilligt inom den kommunistiska rörelsen. Som ung var han sillnare och följde troget Kominterns linje vid brytningen med vänster-socialdemokraterna och Kalle Kihlbom. Några år senare var han beredd att samarbeta med socialdemokrater under folkfrontsperioden. Under andra världskriget tog han tåligt emot stryk och förföljelse av samma socialdemokrater, som han, trots att många av hans kamrater hamnade i arbetsläger, inte slutade att hoppas på. Under den stora metallstrejkens år solidariserade han sig troget med sina kamrater, och lika troget lydde han partiledningens linje, när de manade till återgång efter det att sossarna och LO hade strykt strejken till nederlag. Men Folke kämpade oförtrutet på som en sann kommunist. På femtitalet var han med om att lägga ner kommunistiska fackklubbar eftersom parimajoriteten under Hilding Hagberg ansåg att man inte skulle splittra upp arbetarna i kommunister och sossar, utan samarbeta med dom i facket i stället. Det är ju i alla fall ett arbetarparti...

Så Folke har varit med om en hel del. Och alltid troget stått på Moskvass sida. Man kan undra hur han stått ut under alla dessa svängningar och vad som gett honom kraft att uthärda all den hets som han varit utsatt för från socialdemokrater och borgare.

Jo, Folkes harchela tider haft sin dröm om revolutionen. Under de svåraste tiderna har han sagt till sig själv: "Vänta bara, så ska ni få se vem som kommer att vara herre en dag, ni eller vi."

Och i Folkes dröm om revolutionen går han som vanligt och växlar vid Hagalund, i full förvisning om att revolutionen klarar sig honom förutan. För nu har Röda Armén intagit Stockholm, slagit läger i Hagaparken och besatt alla viktiga byggnader i stan. Den ryske generalen har upprättat sitt högkvarter i APK:s nya lokaler i Solna och det är därifrån man ska börja genomföra den socialismen som Folke så länge drömt om. Folke själv har dragit sitt strå till stacken, tycker han. Han har röstat på kommunisterna i hela sitt liv, han har gått på partimöten utom när han varit på semester i någon öststat, och han har till och med en period varit suppleant i fackstyrelsen. Men nu ska frukterna av ett långt och strävsamt liv börja sköras.

Så kommer det då en kurir från den ryske generalens högkvarter och kallar på Folke. Folke kammar till sitt hår för det här är den högtidligaste dagen i hans liv, och medan dom åker iväg undrar han i

sitt stilla sinne vad generalen ska säga om att han kommer i sina arbetskläder.

När dom är framme vid högkvarteret, blir Folke förd till det innersta rummet där det hänger en stor bild av Stalin på väggen. Folke stannar vid dörren, tar av sig mössan och bugar sig djupt som han en gång gjorde som barn när gamle kungen åkte förbi hans hemby. Men generalen reser på sig, kommer fram och omfamnar Folke. "Tavaritj Folke, säger han, det var roligt att träffa dig. Vi har hört så mycket talas om din och dina kamraters långa och trogna kamp för kommunismen. Som tack för det utnämner jag dig från och med nu till *generaldirektör för SJ*."

Och Folke känner hur trycket från ett långt liv under kapitalismens ok långsamt börjar lätta. Nu jävlar ska dom börja genomföra allt som han och hans kamrater har suttit och föreslagit på fackmöte efter fackmöte men som alltid röstats ner av sossarna. Nu jävlar ska det bli både lägre pensionsålder och högre lön, och han ska nog kunna prata med den ryske generalen så att det går att få bort moms på maten.

Röda Anna



Vid Stalins 70-årsdag projicerades, med hjälp av starka strålkastare, en bild av honom på ett lågt moln över Röda Torget



# TÄLTPROJEKTET: MUSIKTEATERCIRKUS- FÖRESTÄLLNINGEN

Här följer en intervju med Francisco Ippolito från Nationalföreningen för Arbetarrörelsen i Sverige, som en uppföljning till artikeln om Tältprojektet i förra numret av ARBETARMAKT. \*\*\* Text: HF \*\*\* Foto: Lars Mongs \*\*\*

Hur är stödet från arbetarklassen?

Praktiken har visat, att när vi får stöd från någon liten fackklubb, så får vi det *verkliga*.

Jag kan tänka att Harry Isaksson är mycket intresserad av det här projektet och dom andra i Arbetarsolidaritet.

Harry bjöd vi själva in. Inte bara därför att han är den här stora kämpen, utan för att han är en djävul på att verkliggöra historien. Han kan berätta såna här små minnen. Hur det såg ut i ett litet samhälle på 40- och 50-talet. Han har en enorm förmåga att levandegöra såna saker. Sen kan ha ju vad socialdemokratin är för något. Både in och ut. Han vet vad fackföreningsrörelsen har gjort med gruvarbetarna. Dom har inte bara haft LKAB emot sig, dom har alltid haft sossarna emot sig. Och även kommunister har i vissa lägen varit osonabla, har inte sett vikten av den här kampen. Gruvstrejken var ju en av dom få politiska strejkerna, som har varit i det här landet. Och det är såna saker som jag verkligen hoppas på att vi, när vi tar upp utvecklingen till exempel under 60- och 70-talet, kan föra fram. Att vad sossarna har försökt bygga upp: jo det är bara det ekonomiska, att höja den ekonomiska standarden. Sen när dom här bakstötarna kommer, så skyller dom på allt och på alla. Dom vägrar att erkänna, att dom aldrig har fört en ideologisk skolning inom sin kader.

Kommunisterna då?

Många ungdomar i landet frågar sig varför den politiska situationen idag är sådan som den är, varför finns dom här motsättningarna inom vänstern? Varför ser VpK ut som det idag gör? Alla dessa frågor. När vi t ex diskuterade Komintern, vad som händer när det sitter en gubbe i Moskva och bestämmer vilken politik som ska föras av kommunistpartiet i Sverige. Vilka fruktansvärda saker som kan hända.

Nu är det djävligt svåra grejer att komprimera hela arbetarrörelsens historia på kanske tre och en halv timme. Och det är där som det kan uppstå problem.

Hur ser ni på 60- och 70-talen?

Där har vi några kamrater, Björn Granath och några till, som håller på att specialisera sig på dom årtiondena. Som har ganska bra kunskaper. Claes Fredelius har skrivit en hel bok om det, och han har hållit föredrag för oss om den tids-epoken. Där han mest talade om vänstern, om dess utveckling. Vi har diskuterat det här och som jag och några kamrater ser det, så har det ju i Sverige funkat på så vis, att majoriteten av vad vi kallar vänster idag, den har kommit utifrån, från universiteten. Likadant gäller det då med teater, dom här fria

grupperna. I många år var man som en protest mot det etablerade samhället, men idag måste man ha ett politiskt berättigande. Vi upplever att många fria grupper idag finns till bara för att finnas till. Dom är fria i sin djävla borgerliga frihet. Men vi menar att vi måste hitta en politisk funktion för att vara berättigade som grupper. Och därför tycker vi att antingen dör vi eller så går vi vidare. Många grupper upplever vi som döda idag, dom finns bara för sin egen skull. För oss var det här ett måste, att ta det här steget vidare.

Jag tror att det här kan bli ett avsevärt språng framåt.

Ja. Vi hoppas det. Sen är det hur vi följer upp det och där har vi djävligt små möjligheter, konkret politiskt, på alla dom här orterna i landet. Vi har ju också fått en del kritik från vissa delar av musikrörelsen, dom menar att med denna enorma aktivitet vi drar till oss, så pacifiserar vi en väldig massa annan aktivitet. Men jag resonerar personligen tvärt om. Det här är ju en manifestation för musik- och teaterörelsen. Kan vi åka 60, kan vi åka 200 man om vi vill. Vi kan smälla upp det här tältet i framtiden var vi vill, i stort sett. Tältet och en grundteknik till tältet är det enda vi inte ska göra oss av med. Det skall finnas tillgängligt. Och därför vill vi samarbeta mycket även med musikrörelsen.

Personligen upplever jag det som att vi har kommit lite längre inom teaterdelen. Vi har haft politiska diskussioner, motsättningar, men kommit på hur vi ska arbeta. Vi har ju löst det här vad gäller lönefrågor, relationer till institutioner, och såna saker som man fortfarande inom musikrörelsen inte har tagit fasta på.

Jag har en mycket stark känsla av att ni har undvikit en massa fällor, jag tror att det blir en ganska bra grej det här.

Ja. En del tycker att vi måste få igång arbetarklassens äldre del, en del menar att den väcker vi inte. "Den är väck". Utan att det är ungdomen idag som vi ska nå. Jag menar att en stor vikt måste läggas på dem. Det här tältet kommer att vara knökat med tonåringar, därför att Nationalteatern och Nynningen är med där. Och det måste vi ta vara på. Det är ju för fasen våran generation idag som vi måste få igång, det är det viktigaste.

Hur blir musiken i föreställningen?

Jag vet, som Ulf Dageby har presenterat musikdelen för oss, så har han delat upp det i tre punkter: den ena är genremusiken. Dom skall kunna spela schottis, vals, hambo, tango; alla sorters genremusik. Sen den andra delen är filmmusiken, som



dom kallar det. Normalt fungerar det så, vet du, att först spelas det upp en scen, sen sjunger man en låt, punkt slut. Men här skall musiken liksom ligga inne i hela föreställningen; en helt integrerad del. Den kan liksom ligga som bakgrund till olika scener, man kanske inte behöver så mycket tal, utan musiken ligger där hela tiden.

Men vad menar du då med filmmusik? Är filmmusiken den som ligger som bakgrund, stämningsskapande?

Precis, precis.

Genremusiken, då? Ligger den för att binda ihop scenerna med varann, eller?

Ja, det är så det är tänkt. Eller om man är på en brygga eller om man är i en skogsbacke, så kanske det är en liten dragspelsmelodi som går i den scenen. Sen har vi då nyskapande musik, dom kommer alltså att skriva ny musik, som ingen djävla människa på denna jord någonsin har hört och det kommer att bli så djävla bra!

Hur blir det med cirkusstämningen

## 'VI ÄRO T ur den svenska arl

i tältet?

Det kommer att vara enorma sceniska lösningar, dekorer och scenkläder. Det kommer att bli en upplevelse för ögat utan like i denna värld. Det kommer att bli fantastiska grejer. Veldig roligt. Det kommer att bli en färgsprakande föreställning!

Hur blir scenografin?

I mitten ligger det en rund scen. Sen utanför den kommer det också att ligga en rund scen. Sen kommer det innanför stora ingången att stå en lastbil, där man vecklar ut en scen från plaket. Sen skall det gå en bro över scenerna mitt i tältet, en brygga, och den skall man också kunna spela på. Och när det gäller musiken, så kan dom spela vad fan som helst. Det ska va en sektion blåsare med också.

Som en gammal swingsektion då ungefär.

Ja, precis. Och sen skall det finnas dom här trumpeterna som man har på cirkus. Och man skall kunna vara en blåsorkester när man har dom stora

Den svenska arbetarklassen har i alla tider bestulits på sin egen historia och på så sätt berövats ett vapen för sin befrielse.

Vi 60 skådespelare, musiker, konstnärer, tekniker och kulturarbetare från hela landet har uppfattat som vår uppgift i den ständigt pågående klasskampen att nu försöka återbörda en del av denna historia till dess rättmätiga ägare. I norra Europas näst största fyrmastade cirkustält avser vi göra århundradets föreställning om "den svenska arbetarklassens historia från 1880 tills vidare" och med den dra land och rike kring.

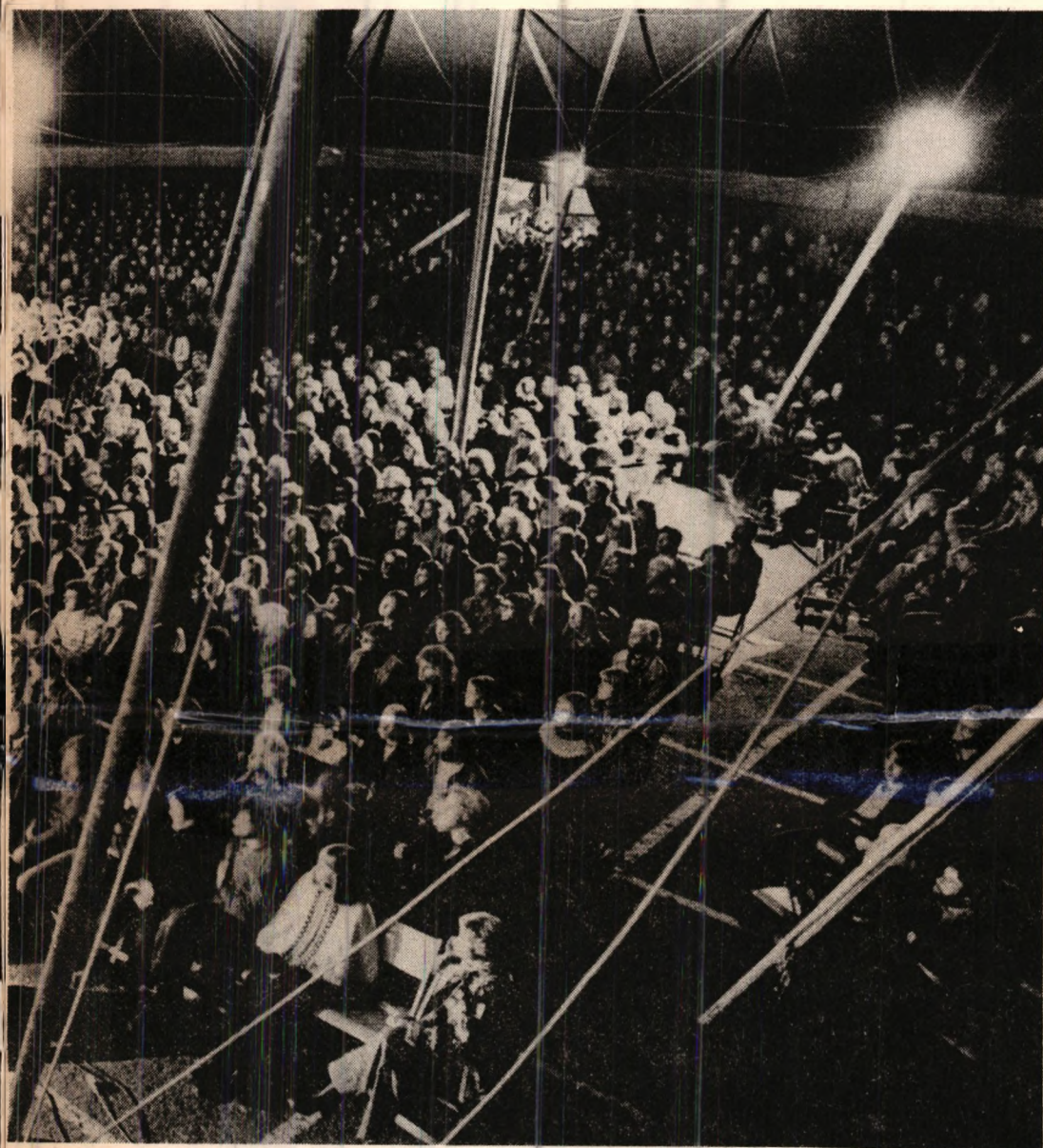
Vi vill med teater, musik, film, och allehanda tricks skildra arbetarklassens långa och skiftande kamp – mot nöd och förtryck, sociala orättvisor, politisk förföljelse, militärens kulor och härskarnas krig mot lömska fiskaler, inpiskade bondfångare, blekfeta patroner och giriga penninghajar mot tyv- och rackarspel i parlament och fackföreningar i dess dagliga liv på landet och i staden, i fabriker, skogar och gruvor – i hyreskaserner och backstugor – i folkhem och folkvagn.



Arbetarrörelsen i Sverige  
Nationalföreningen för

**PG 12 52 52-7**

## SENDEN...' etarklassens historia



demonstrationerna eller arbetartåggen.

I vad mån har Nynningens och Nationalteaterns erfarenheter från kaba-revyn spelat in här, och Oktobers egen verksamhet?

Det här skall ju inte bli en kabare. Det här är inte en sån här nummerrevy. Utan det här skall vara en hel föreställning, men självklart så kommer man ju att jobba med dom erfarenheter man har haft från sina kabareer.

Du har jobbat med Narren tidigare...

Ja, jag har jobbat där ungefär två och ett halvt år som administratör. Jag har jobbat med i en pjäs, i Valparaiso -70, annars har det varit med administration. Narren är ju mycket mera speciell därför att där har man haft ett stort politiskt arbete, det har ju varit ett forum. Vi har bjudit in solidaritetsorganisationer, franska studenter, MIR-ister, folk från Kuba, vi har haft fest, vi har haft diskussioner. Egentligen har vi ju nästan hållit på mera med detta än med teater. Vi har ju hållit på väldigt

länge och man kan väl säga att vi verkligen inriktat oss på att gå ut till arbetarklassen seriöst. Men vi har även varit en liten skola för vänstern. På Narren har man ansett att vänstern har alltid att lära sig.

Hur mycket pengar fattas nu?

Det är ju så här, för att ta ett exempel, att all den här kommunala servicen vi behöver ute i landet (markhyra, batten, el), den kostar totalt en halv miljon. Men då har jag inte räknat med att kanske många kulturnämnder ger oss bidrag eller befriar oss från avgifter, så det kanske åker ner. Det finns ju så många olika sätt att göra budget på. Men som det idag ser ut så är det 500.000. Nu har vi väldigt små organisatoriska möjligheter att gå ut brett med den här fonden, men det kommer ju in pengar kontinuerligt. Nu har vi gått ut och börjat sälja biljetter på grund av att vi behöver pengarna. Vi har ju aldrig räknat med dom här statliga bidragen, att vi skulle få några pengar därifrån. Ekonomin får ju inte ligga på det viset att den styr vår verksamhet. Vad som kostar mycket

är dom här markhyrorna, det är löner, det är transportkostnader, det är anskaffning av teknik, osv. Scenografin kostar en himla massa pengar, och vi måste lägga ut en massa arbete, dvs köpa arbete utifrån, sy scenkläder och såna saker. Och det enda vi kan ta ifrån är ju våra löner, dom riskerar vi.

Skall ni hyra in lastbilar, trailers och sånt?

Transportdelen är en jädrans svår bit, vi skall ju ha både persontransport och all transport av teknik och tält, så det blir en otrolig fordonspark. Det finns i stort sett två huvudförslag: Det ena är att vi lägger ut det på ASG vad beträffar transporten av tältet och sånt, och att vi själva tar hand om persontransporten. Det andra förslaget är att vi själva sköter alltihopa, hyr in bilar och har egna förare. Det ligger väl närmast till hands därför att tältgruppen har en idé om att vi river tältet efter sista föreställningen och flyttar direkt till nästa plats. Då har man två dar på sig till nästa föreställning. Eftersom vi är så pass gröna i det här gebitet kan det hända saker, missöden, och vi måste ha god tid på oss att göra någonting åt det.

Hur är turnéplanen lägd?

Den är anpassad så att i snitt så reser man tältet två gånger i veckan. Vi har alltid en hel resdag på oss och en hel dag före föreställningen. Så kör vi två föreställningar per ort minst. På vissa orter ligger vi flera dagar.

Vad har ni haft för kriterier då ni har valt orter?

Det har varit en väldigt svår sak. Tanken var att vi skulle vara runt hela landet. Och då kommer då ekonomerna in, dessa jädra människor, och säger att för att för att vi ska få det här att gå ihop så måste vi spela 80 föreställningar. Då hade vi det som utgångspunkt. Sen skall vi i göriligaste mån täcka in hela landet. Sen till detta, att vi måste ju spela minst två föreställningar på varje ort, därför att vi orkar inte, som en traditionell cirkus, att spela, riva och resa; hur tätt som helst. Vi måste ha den tiden på oss. Och då har vi satt oss ner, jag och Olle bl a, och gjort ett förslag och räknat ut att i vissa städer måste vi ligga i mer än två dar. Sen fann vi att vi inte kom längre än till Piteå, när vi hade lagt upp den här turnén. Och då presenterade vi det här förslaget. Då blev folk förbannade: "Va fan, Norrland! Era jävla idioter!". Då var det tur att Harry Isaksson var där. Nu har vi ändrat det, i Luleå spelar vi, men åka från Luleå till Kiruna, det är en jädra bit. Det går åt transportdagar, det kommer att kosta pengar, och sen tillbaka också. Det går nästan åt en vecka för att ta den svängen. Gotland kan vi inte heller åka till för det blir så satans dyrt. Vi har försökt att ta ganska centrala orter dit vi kan ordna buss-

resor, där vi kan lägga ut biljettförsäljningen på olika städer.

Hur har det gått med stödkommittéerna?

Det finns ju kommittéer på nästan varje ort.

Vad är det med för folk?

Folk från dom flesta vänsterorganisationer och solidaritetsorganisationer, fritidsförvaltningar och lite sånt.

Hur är det med fackföreningar och arbetsplatser?

Folk har hört av sig. Det är ganska bra bredd på stödkommittéerna. Arbetsplatserna går genom stödkommittéerna. Biljetter finns ju, affischer kommer snart. Problemet är ju just att aktivera kamraterna där vi spelar i september, hålla igång den entusiasmen. Vi kommer att åka runt i Svea Rike och besöka dom här stödkommittéerna och se hur arbetet har gått och vad vi kan bidra med från föreningens sida, om det är någonting dom behöver hjälp med. Och att vi försöker hålla en kontinuerlig kontakt med stödkommittéerna.

Varför blev det ingenting i Oslo?

Därför att dom här kamraterna vi hade kontakt med backade ur helt enkelt. Du förstår att det är studentval den helgen och i Oslo verkar det vara något jävligt viktigt. Och dom menade på att dom måste prioritera det arbetet, den här socialistiska fronten. Sen beror det väl på oss. Vi har inte så jävla bra kontakter i Norge. Vi har inte haft kontakt på samma sätt som med Danmark, där vi har jobbat med kamrater år in och år ut. Mycket beror på det. Det var ju det att det var lite märkliga människor, det var bl a dom här som jobbar med Club 7. Dom skulle ha procent på biljettintäkterna, och dom tyckte det var dyrt med 30 svenska kronor. Dom ville inte riktigt förstå hur vi jobbade här i Sverige.

Ni har redan rest tältet och börjat bygga i det.

Ja, det kommer att stå där till den 21 april, sen flyttar det över till Heden i Göteborg. Vi har rest tältet nära Kollektivverkstaden vid Carnegiebryggeriet i Göteborg. Där på Kollektivverkstaden är arbetet i full gång: Syateljéer och verkstäder. Där dom håller på att sy dekor och snickrar, gör masker och såna grejer. Vi repeterar ju i olika lokaler här i Göteborg. Då har man repetitionspass. Sen när en annan grupp repeterar, då åker skådisarna ut till Kollektivverkstaden och har en del praktiskt arbete. Så alternerar man hela tiden.

Och så litar ni till frivilliga krafter.

Ingen skulle jobba utan betalning var ju meningen, men om vi märker i slutet av april att det här går bara inte, då får vi ta in hjälp utifrån.

FORTS SID 13



Det kom ett brev från...

# EN PROLETÄR INTELLJEKTUELL

Det finns en del frågor som sällan diskuteras i vänstertidningar, men som diskuteras desto mer inom själva "vänstern". Och dessutom, som många inom denna rörelse hellre uppehåller sig vid än frågor av typ kapitalets rörelselagar och läget i Argentina.

En av dessa frågor är den s k proletarisering som har pågått sedan några år inom vänstern. Proletarisering innebär inte, som man skulle kunna tro, att småborgare och andra mer "besuttna" p g a vissa omständigheter tvingas bli proletärer. Det innebär att folk inom vänstern som är något annat än arbetare (t ex universitetsstuderande) frivilligt ger upp sin gamla tillvaro för att "smälta samman" med proletariatet.

Boken "Behöver vänstern gå i terapi?" kändes för många som en befrielse. Bl a för dessa som proletariserat sig för något eller några år sedan, vantrivts ohyggligt i industrimiljön och som återvänt/planerat att återvända till sin gamla tillvaro. Nämda bok innehöll nämligen en hel del intervjuer med folk som bekände hur dom lidit av denna proletarisering, som egentligen inte alls var frivillig, utan en följd av påtryckningar från den vänsterorganisation de tillhörde.

Sedan dess har alltför vågat "bryta tystnaden" och deklarerat hur jävligt illa man egentligen tyckte om sin påtvingade knegartillvaro, och hur skönt det kändes att komma tillbaka till sitt gamla fack. En del har dragit det hela så långt att de hävdar att arbeten av den typ de just lämnat verkar rent passiviserande, fördummande, kort sagt ger för lite stimulans för att man alls ska kunna utvecklas, både som människa och i egenskap av "vänster".

Dom här tongångarna tycker jag kräver ett bemötande.

## Till fabriken i handbojor?

Inte så att jag är anhängare av tvångsproletarisering. Det är inte det det gäller. Mina invändningar ligger på ett annat plan.

Kanske jag först skulle redogöra för varför jag inte gillar tvångsproletarisering. Personer som ger sig ut på typiska "proletärkneg" p g a grupptryck, utan personlig motivation, blir i allmänhet värdelösa politiska aktivister på sin arbetsplats. Om man träffar på en figur på en industri med ett ständigt dödgrävaruttryck i nyllet, är chansen ganska stor att det är ett fall av misslyckad proletarisering som går och lider. Har han också en mycket stor frånvarofrekvens, med sjukskrivningar och tjänstledigheter, så ökar sannolikheten. Denna höga frånvaro är nämligen absolut nödvändig för att palla för det hårda politiska arbetet man bedriver på fritiden (vadå vända ansiktet mot arbetsplatsen?)

Deprimerade och tillknäppta personer med hög frånvaro (de hinner knappast "komma in i gänget" förrän de slutar, av det enkla skälet att de så sällan är på plats) är knappast dugliga agitatorer. Tvärtom tecknar de inför de "riktiga"

arbetarna bilden av vänsterfolk som en skara ganska frustrerade och beklagansvärda individer.

Av denna anledning vänder jag mig emot tvångsproletarisering. Alldeles bortsett från att det är inhumant att låta folk gå och vantrivas.

## "Understimulerande"?

Ändå vill jag rikta en uppmaning till landets alla "vänsterintellektuella" att ta ett vanligt, s k hederligt arbete. Och dom som har "misslyckats", som har flytt tillbaka till sin gamla värld, vill jag uppmana att göra ett nytt försök. Varför då?

Argumentet att det är politiskt viktigt att medlemmar av den revolutionära vänstern finns på de proletära arbetsplatserna, det lämnar jag här helt åt sidan. Det har framförts tidigare i så pass många sammanhang och biter tydligen inte ändå på de mest "förhårdade" vägarna. Jag ska istället göra mig skyldig till en allvarlig synd i vänstersammanhang och diskutera problemet på ett individuellt plan.

Det ligger naturligtvis en generell sanning i påståendet att det är understimulerande, passiviserande och utvecklingshämmande att t ex avsyna tomflaskor, montera fönsterhakar eller svetsa detaljer som man inte ens vet vad dom ska användas till. Förvisso. Men en generell sanning är inte detsamma som en för alla människors, i alla lägen giltig sanning.

Jag tror att det är oerhört utvecklingsbefrämjande för en människa som suttit i tio år i grottekvarnen att t ex börja på vuxengymnasium eller på universitetet.

Av detta drar jag emellertid inte den slutsatsen att studier i alla lägen är att föredra, om man är ute efter att ge sig själv så mycket stimulans som möjligt.

Det borde egentligen vara ett överflödigt påstående att man måste se till vilken individ det gäller, vad han/hon har för bakgrund, speciella färdigheter och kunskaper, personlighet etc. Om det är rätt att påstå att det är föga utvecklande för en individ som stått tio år på Volvos löpande band att stå där i ytterligare tio år, så kan man med samma rätt fråga sig hur pass ut-

vecklande det är för en individ som ända sedan tidig tonår intresserat sig för exempelvis psykologi, att syssla med detta ämne i hela sitt liv till döddagar.

Men man utvecklas ju inom sin specialitet, menar någon. Jo, det kanske man kan säga. Men man kan ju också fråga sig vad man egentligen menar med "utveckling", om inte en fortsatt marsch inom relativt snävt avgränsade ramar till slut blir raka motsatsen till utveckling.

Också detta borde vara ett överflödigt påstående. Men är det uppenbarligen inte.

Jag har träffat en hel del "vänsterintellektuella" som motiverat sin sysselsättning inom en eller annan akademisk sfär med att "det är självklart att man ska jobba med det man kan och har intresse för".

Det kan kanske verka förvånande, men som jag har uppfattat "vänsterns" attityd till denna grupp, så är det mindre tal om proletariseringsskäl och mera en till dumhet gränsande "förståelse" för idiotargument av ovanstående slag.

Nu kan man naturligtvis ifrågasätta behovet av vissa kunskaper och färdigheter. Man kan t ex anse insikter i ishockey vara helt värdelösa. Mot detta vill vi inte resa några invändningar. Världen är full av meningslösa kunskaper.

Men om man är marxist, om man strävar efter en förståelse för de mekanismer som styr vårt samhälle och de krafter som är i stånd att störta detta samhälle, då kommer man inte särskilt långt med att vara en "röd" psykolog, en "röd" skådespelare, en "röd" skolkurator, en "röd" litteraturkritiker, etc etc, och förbli det tills man pensioneras eller tills en revolution utbryter som genomför en systematisk arbetsrotation.

Om jag ska utgå från min egen person så kan jag inte påstå att jag märkt någon påtaglig tillbakagång i de speciella fallenheter och färdigheter som jag alltid har haft, trots att jag under de senaste fem åren ägnat dem ganska lite tid och intresse. Dom kvarstår som en slags "konstant faktor". Däremot har jag lärt mig en massa annat, både rena yrkesfärdigheter och kunskaper av mera abstrakt natur, som jag förmod-



Det är inte alls självklart att man ska jobba med det man kan och har intresse för. Såvida man inte är en borgerlig intellektuell eller specialist, men det är inte det vi talar om.

Det finns ingen utveckling, ingen stimulans, som inte innehåller ett element av motsättning, kontrast, konfrontation och kamp. Det gäller både samhällslivet och den enskilda individen. Ingen har utvecklats genom att sjunka allt djupare ner i en väl nedsutten fåtölj.

Det man kan och har (eller inbillar sig ha) personliga förutsättningar för, det behöver man sällan odla för att vidmakthålla. Men det som man har svårt för, det måste man hela tiden jobba med om man inte ska bli helt rudis på det området.

ligen inte haft ett hum om ifall jag utgått ifrån principen "syssla med det man kan". Dessa senare kunskaper är huvudsakligen ett resultat av mina år som "proletariserad."

Jag vill betona att det inte handlar om att förneka sitt rätta jag och söka efter någon slags masochistisk självtillfredsställelse i att syssla med sådant och vistas i sådana miljöer "som inte passar en". Jag menar att det handlar om ett slags komplement, att inte bli "proletär" istället för "intellektuell" utan att bli proletär intellektuell. Det finns alldeles för få sådana i dagens läge.

Vidare vill jag betona att de nya intressen, kunskaper och färdigheter man skaffar sig, inte på något sätt inkräktar på eller undantränger de man redan har. De läggs till



dessas senare, men inte nog med detta, de ger större bredd och djup åt dessa, ger dem ett slags fotfäste som de tidigare ofta saknade.

Jag har alltså, som läsaren förstått, en intellektuell bakgrund och dito "läggning". Det är medbröder och -systrar av samma kategori, med gymnasiebakgrund och något eller några år vid universitetets filosofiska fakulteter, som jag uppmanar att försöka komma ur sitt skal innan de fullständigt stelnat till i en viss position. Till mina medbröder och -systrar på fabriker, byggen, sjukhus och i snabbköpskassorna vill jag rikta maningen att gå den omvända vägen, åtminstone under ett par år.

En utveckling utan spännvidd är ingen utveckling, en "stimulerande sysselsättning" som passar en som handsken är som att gå på gångläsa sina egna dagböcker. Det är inte stimulans, det är onani.

Av de kunskaper av mera abstrakt natur som jag förvärvat på verkstadsgolvet vill jag särskilt nämna en, som jag tror går stick istäv med den uppiattnig som är rådande bland intellektuella, inklusive vänsterintellektuella. Jag tror att räds-lan att ta ett "vanligt" jobb mycket bottnar i en föreställning om arbetarklassen som en mycket enhetlig och ganska färglös grupp av människor. Den intellektuelle vill ju gudbevars göra "stimulerande be-

kantskaper". Under de senaste fyra åren har jag vistats på lika många arbetsplatser och kanske dussinet olika avdelningar. Mer än rent ytliga bekantskaper har jag gjort med ungefär hundratalet människor. Utifrån en så liten grupp kan det kanske vara farligt att dra några mera allmängiltiga slutsatser. Å andra sidan har jag hört folk göra generaliseringar om arbetarklassen efter ett par månaders sommarjobb. Nåväl, den slutsatsen jag har dragit, och som jag därefter har fått bekräftad av andra i min situation, är att den mest individualistiska klassen i Sverige idag är arbetarklassen. Inte "individualistisk" i bemärkelsen egoistisk, sig själv närmast. Utan den klass där man hittar det största "utbudet" av intressen, förhållningssätt till livet, olika gängtyper etc. I denna miljö har jag trivts som fisken i vattnet. Bland utpräglade intellektuella känner jag mig mera som i ett drivhus. Jag vill störta upp och öppna ett fönster för att få in lite tvärdrag i dessa vansinnigt inrutade hjärnor.

Så jag känner mig följaktligen inte alls som att jag "offrar" något där jag nu är. Tro föralldel inte att jag uppfattar mig själv som nåt jävla helgon.

Jag trivs och jag vill att andra ska trivas också. Och utvecklas.

En galen intellektuell

#### FÖRTE FRÅN SID 11

Är det några speciella yrkeskategorier ni behöver?

Det handlar framförallt och snickare och svetsare. Men i övrigt att man överhuvudtaget är lite praktiskt lagd. Att man kan handskas lite med verktyg. Det är lite knappt om tid, men det skall gå!

TURNPLANEN SER UT SÅ HÄR:

|            |              |
|------------|--------------|
| 1- 7 maj   | Göteborg     |
| 10-11 maj  | Borås        |
| 14-15 maj  | Skövde       |
| 17-18 maj  | Trollhättan  |
| 21-22 maj  | Uddevalla    |
| 24-25 maj  | Karlstad     |
| 27-29 maj  | Örebro       |
| 31- 1 juni | Södertälje   |
| 3- 4 juni  | Uppsala      |
| 18-20 juni | Falun        |
| 22-23 juni | Mora         |
| 28-30 juni | Östersund    |
| 2- 3 juli  | Örnsköldsvik |
| 5- 6 juli  | Umeå         |
| 8-10 juli  | Luleå        |
| 13-14 juli | Sundsvall    |
| 16-17 juli | Gävle        |
| 19-20 juli | Västerås     |
| 22-23 juli | Västervik    |
| 26-27 juli | Borgholm     |
| 30-31 juli | Ronneby      |
| 2- 3 aug   | Åhus         |
| 5- 7 aug   | Halmstad     |
| 9-10 aug   | Varberg      |
| 12-13 aug  | Helsingborg  |
| 15-17 aug  | Köpenhamn    |
| 19-21 aug  | Malmö        |
| 23-24 aug  | Växjö        |
| 26-27 aug  | Jönköping    |
| 30-31 aug  | Norrköping   |
| 2-15 sept  | Stockholm    |

#### Nationalföreningen för Arbetarrörelsen i Sverige

ÄR EN IDEELL FÖRENING SOM BESTÅR AV NATIONALTEATERN, TIDNINGSTEATERN, DELAR AV NARRN, MUSIKTEATERGRUPPEN OKTOBER, MUSIKGRUPPEN NYNINGEN SAMT EN RAD ANDRA KONSTNÄRER, TEKNIKER OCH MUSIKER. TILLSAMMANS ÄR VI SEXTIO PERSONER SOM SLAGIT OSS I HOP FÖR ATT GENOMFÖRA VÅR TIDS STÖRSTA Musikteaterverkstadsföreställning.

DET ÄR PÅ MÅNGA SÄTT ETT OVANLIGT SAMARBETE. DET ÄR FÖRSTA GÅNGEN SÅ MÅNGA FRIA MUSIK OCH TEATERGRUPPER MED SÅ SKIFTANDE MUSIKALISK OCH DRAMATISK INRIKTNING SLAGIT SIG SAMMAN I EN GEMENSAM FÖRESTÄLLNING.

DET HANDLAR ÄVEN OM ETT SAMARBETE MED ANDRA YRKESGRUPPER OCH FOLK FRÅN INSTITUTIONSTEATRAR SOM ÄR BEREDDA ATT ARBETA PÅ ANNORLUNDA VILLKOR. VI HAR DESSUTOM SOM MÅL ATT SÄTTA DEN VÄNSTERPOLITISKA HEMVISTEN I ANDRA RUMMET FÖR ATT SE VAD VI SOM SOCIALISTER GEMENSAMT KAN ÅSTADKOMMA MED EN METOD SOM VI ALLA TROR PÅ.

VI ANSER ATT TIDEN ÄR MOGEN ATT GÅ TILL EN KULTURPOLITISK OFFENSIV FÖR ATT DÄRJEMOM BREDDA VÄGEN FÖR EN ÖKAD POLITISK AKTIVITET.



## TÄLTPROJEKTET

året är 1879

En flicka föds mitt i den smältkalla vintern i Sundsvall. Den stora strejken är över men skenen har satts i rullning. De svenska arbetarna börjar sakta men säkert sluta sig samman och bilda fackföreningar. Socialdemokratiska partiet bildas. Klasskampen utvecklas. Arbetarna kämpar för rösträtt och ordnade arbetsförhållanden.

De får följa flickan under hennes uppväxt genom fyra åldersskiften och älderdöm - 100 år framåt. Parallellt med hennes liv får vi också möta de stora händelserna inom svensk arbetarrörelse under samma tidsperiod.

... sommaren 1977

TURNERAR VI RUNT LANDET MED EN MUSIKTEATERCIRKUSFÖRESTÄLLNING PÅ TEMAT ARBETARKLASSENS HISTORIA. MED DETTA ÄMNE, SOM I ALLA TIDER FÖRVANRATS OCH SOPATS UNDER MATTÄN, VILL VI VISA VAD DEN SVENSKA ARBETAREN GÅTT IGENOM OCH KÄMPAT EMOT. VI VILL PEKA PÅ DE POLITISKA VÄGSKALEN I HANS HISTORIA OCH VI VILL VISA ATT ARBETARNAS KAMP BÅDE ÄR OCH HAR VART MYCKET MER ÄN DET SOM IDAG KALLAS "RÖRELSEN". TILL DETTA HAR VI KÖPT NÅGRA EUROPPAS NÄST STÖRSTA CIRKUSTÄLT; DET HAR 41 METER, ÄR 38 METER I DIAMETER, 12 METER I TAKHÖJD OCH RYMMER 1500 PERSONER. VI HAR INTE SPARAT NÅGON HÖDA I SCENOGRAFI OCH SPELFORM NÄR DET GÅLLT ATT TA TILL VÅRA ALLA TRICKS OCH MÖJLIGHETER SOM RYMS UNDER EN TÄLTDUK. ETT CIRKUSTÄLT FÖRPLIKTIGAR!

en förtrupp

ÄR DET FÖRSTA SOM KOMMER TILL ORTEN VI SKA SPELA PÅ. DEN KOMMER EN VECKA I FÖRÄG OCH FÖRBEREDER. DÄREFTER RULLAR DET IN 4 LÅNGTRADARE MED TEKNIK, KLÄDER OCH INSTRUMENT. SEDAN KOMMER VI SJÄLVA MED 25 HUSVAGNAR OCH DRAGFORDON, RULLANDE DAGHEM, KOKTROSS, KONTOR OCH REPARATIONSVERKSTAD. ALLT ARBETE, FRÅN RESNING AV TÄLJET OCH DE TUNGA TRANSPORTERNA TILL DISKNING OCH BILJETTRIVNING, UTFÖRS AV OSS.

VA, VAR DET NU, SOM JAG SKULLE KOMMA INÅG?

JO MEN VI SST, JA! PRENUMERATION PÅ ARBETARMAKT!! HUR KAN MAN GLÖMMA EN SÅN SAK??

12 nr 40:-  
6 nr 25:-  
pg 38 13 00-3

SNAPP

# VÄNSTERN OCH

Hela denna praktik, med egna "avtalsutspel", den går tillbaka på ett grundläggande tankefel. Men själva felet, den logiska kullerbyttan, den menar vi *inte* ligger i att man hyser illusioner om att den traditionella "arbetarrörelsen", och då främst LO, skulle kunna påverkas att ta upp och driva krav i de centrala avtalsförhandlingarna som totats ihop av "extremvänstern". För det tror man egentligen inte, det bara verkar så (med undantag för en del "oinviga" sympatisörer, som man därmed lyckas fördärva förutsättningarna för ett marxistiskt tänkande hos). Alltihop syftar nämligen till att "avslöja" "byråkratin" inom LO, avslöja reformismen i största allmänhet.

Denna "avslöjar"politik, som egentligen är ett trotskistiskt påfund, men som praktiseras flitigt även av den övriga "vänstern", går således ut på att resa krav som man inbillar sig har förutsättningar att vinna ett visst gehör bland arbetarna, och sen drar man igång propagandaapparaten kring dessa krav för att få reformisterna att ta upp dem som sina. I de allra flesta fallen nonchalerar reformisterna fullständigt de "schyssta" kraven, och då har man, hoppas man, kunnat avslöja den korrupta karaktären hos "arbetarrörelsens" nuvarande ledning. Sedan hakar man på med att framhäva behovet av en ny, "riktig" ledning.

Ibland lyckas man få till stånd en verklig rörelse kring kraven (nåväl, en liten en då). Då, när det finns press på reformisterna, framstår naturligtvis deras styvnackade vägar att ta upp kraven som än mer "avslöjande". Så går man på, år efter år i samma trall.

Dessa "avslöjanden" syftar naturligtvis till att medvetandegöra arbetarna, närmare bestämt göra dem medvetna om reformismens klassarbetspolitik, ständiga svek mot arbetarklassen, etc. Men det är här den första "naken" kommer in i bilden:

Blotta det faktum att man ställer krav på LO, SAP och andra grenar av det reformistiska trädet, att man agerar som om man förväntade sig att LO/SAP någonsin skulle kunna tänkas driva en anti-kapitalistisk politik, det motverkar en klar förståelse för reformismens roll. Lika lite som kapitalisterna agerar som om gör fullständigt enligt eget gottfinnande, utan därför att konkurrensförhållanden m m tvingar dem att agera utefter vissa linjer (så länge de önskar förbli kapitalister), på samma sätt måste "byråkratin" inom SAP/LO följa vissa handlingsmönster som påläggs dem av själva verkligheten, den kapitalistiska verkligheten som omger dem och vars ramar de accepterat. Detta vet man inom de berörda "vänster"organisationerna (åtminstone de högsta hönsen i politbyråerna, dom borde ha så pass mycket skolning). Men vad hjälper det att dom ledande inom dessa organisationer "vet" detta, när hela deras propaganda, hela deras praktik tyder på någonting annat? Vad fan ska dom tro som tar deras budskap på allvar? Jo, att LO agerar så tamt i avtalsförhandlingarna därför att där sitter några cementrövar som slumrat in, men om vi bara trycker på lite mera så vaknar dom till och blir skraja och börjar föra en mycket hårdare politik gentemot arbetsköparna.

"Politik är att vilja" sa Palme,

och det är just den förvillelsen, att "byråkraternas" ruttna politik är ett resultat av bristande vilja, som en sådan här agitation ger näring åt.

Detta är det ena tankefelet. Dom som tror sig medvetandegöra, dom sprider i själva verket en ytterst felaktig bild av hur hela den reformistiska apparaten fungerar och varför den fungerar som den gör, varför den driver den politik den har, etc. Dessa "vänster"grupper agerar som om den reformistiska "arbetarrörelsen" framförallt vore en idérörelse, i likhet med dem själva. Men den reformistiska "apparaten" har i själva verket mera karaktär av en social struktur, en samhällslig institution, och dess idéer är mera en sammanfattning av detta förhållande än resultatet av en debatt om mål och medel.

## SAP som "vänster"

Det andra tankefelet i denna taktik är föreställningen att reformisterna bara kan svara på utmaningar från "vänster" genom att antingen nonchalera dem (varvid man "avslöjas"), eller genom att ge efter en smula (varvid de progressiva krafterna "iallafall kommit en bit på väg").

Den iakttagelsen tycks aldrig "vänstern" ha gjort, att reformisterna är rent överdävliga på att spela vänster. Hur går detta till? Jo, man tager ett krav, ett populärt krav, kränger ut det på varje innehåll som skulle kunna hota "samhällsekonomin" och "tillväxten" (dvs kapitalismen), och sen presenterar man sitt "radikala" förslag för allmänheten (Se t ex på alla reformer på arbetslivets område. Medbestämmandelagen skulle kunna vara gesällprovet för vilken folkförförare som helst). Vad gör "vänstern" då? Jo, man skriar i indignation. "Det var inte så vi menade!" protesterar man. "Sossarna har fördärvat reformen!" Men av någon anledning tycks dom här protesterna aldrig komma fram ordentligt. Iallafall inte så att bedrägeriet avslöjas för en bredare majoritet. Under tiden bröstar sig reformisterna inför sina anhängare, och får applåder för att de minsann inte tappat gadden, inte mist förmågan till "förnyelse".

## SAP:s idéspruta

Vad "vänstern" gör med alla sina "avslöjande" krav, det är att ge reformisterna ständiga fingervisningar om vilka krav som skulle kunna bli farliga för dem om de inte agerar i god tid, om de inte själva tar fram helt ofarliga varianter på samma tema. Vidare ger "vänstern" ständiga uppslag till nya "vänster"jippon som fördunklar reformismens verkliga karaktär av klassarbetspolitik. "Vänstern" av idag fungerar helt enkelt som en idéspruta för i synnerhet SAP:s sk vänster, och som en utomordentlig barometer för hela den reformistiska "arbetarrörelsen", en mätare av stämningar som inte en hel här av industrisociologer skulle kunna ersätta.

Vikten av att inte låta SAP/LO leka "vänster", att avslöja detta hyckleri, är naturligtvis särskilt stor i dagens läge, med herrar Fällin, Bohman och Ahlmark på regeringstaburettarna. Vi anser att "vänstern" missat detta totalt.

Med jämna mellanrum utbryter något som kallas för centrala avtalsförhandlingar. Löntagarorganisationernas högsta toppar sammanstrålar med arbetsköparnas företrädare och "manglar" varandra under några månader. För varje ny omgång blir slutresultatet av dessa centrala avtalsförhandlingar allt magrare. Man har långsamt börjat anpassa sig efter det faktum att löntagarna brukar tillkämpa sig vad dom vill ha i de lokala förhandlingarna, genom mer eller mindre informella stridsåtgärder eller genom hot om sådana. Det är i denna lokala kamp som löntagarna har någon som helst realistisk möjlighet att påverka slutresultatet av avtalsrörelsen". Av denna anledning har "vänstern", åtminstone under tidigare år, betonat vikten av just denna lokala kamp. Alltsedan avtalsrörelsen 1974 kan man dock förmärka en ny tendens: "Vänstern" börjar agera

## OBS! Läs detta först!

I den här artikeln skall vi försöka tona ner kritiken mot vissa speciella organisationer (även om vi inte helt kan undgå den om vi inte ska bli beskyllda för krypskytte). Vi vet nämligen att många som räknar sig som socialister, samtidigt är fullständigt utledsna på vad dom uppfattar som "inomväntertjafs". Ständiga citat och hänvisningar till uttalanden hit och dit, organisationsförkortningar som yr som en myggsvärm över spalterna, m m i den stilen, blockerar många läsare. Och det är synd, ty ofta är de frågor som diskuteras verkligen viktiga frågor, ibland nästan "ödesfrågor" för hela den rörelse i samhället som räknar sig till "vänstern". Därför skall vi efter bästa förmåga försöka undvika att dra in våra olika "medtävlare" inom "vänstern" i det här, utan istället diskutera i termer av politiska huvudlinjer (och undvika att komma in på petitetsskillnader mellan olika grupper när dom ändå tycker i stort sett samma sak).

Som läsaren kanske har listat ut, så befinner vi oss i opposition till vad vi uppfattar som huvudlinjen idag inom "vänstern". Och fast vi själva anser oss vara en del av denna "vänster", så undantar vi här oss själva och delvis KFML(r). Därav citationstecknen kring ordet "vänster".

Bland inbitna sossar finns det en viss tendens att "glömma" detta. Som kommunist bör man ständigt, när ansvarsfrågan kommer på tal, friska upp minnet på gräsossarna i diskussioner på jobbet och vid andra tillfällen då arbetare kommer samman.

## Hur gjorde sossarna?

Det andra "trumfkortet" för "vänstern", det är just detta sätt att möta krisens verkningar. Ty "vänstern" kan utan större svårigheter visa på hur sossarna under sin tid vid makten "löste" problem med företagsnedläggelser, friställningar och strukturrationaliseringar på ungefär samma sätt. Då slog aldrig Palme "näven i bordet", måhända av rädsla för att träffa en vital del av sig själv. Den egentliga skillnaden mellan sossarnas sätt att handha sådana här problem och "borgarnas", ligger väl i att under de senares korta tid vid makten har problemen växt och fått större rubriker.

## "Lär av historien"

För det tredje har "vänstern" en uppsjö av historiska och internationella exempel på socialdemokratins agerande i olika sociala lägen. Vilka enorma förändringar har det

När SAP sitter i regeringsställning är det inte särskilt svårt att påvisa hur ansvaret för den ekonomiska politiken ligger hos just - SAP. När SAP befinner sig i opposition, när man kan låta käften gå för fullt utan att behöva ta några omedelbara konsekvenser av sina uttalanden, då måste en kommunistisk agitation lägga huvudvikten vid att avslöja denna falska retorik. Främst genom att med de tusentals exempel som finns till hands visa på hur näranog exakt samma politik, exakt samma impopulära beslut (eller frånvaro av beslut), som SAP nu lägger "borgarna" till last, det var man själva i högsta grad ansvariga för under sin egen tid vid köttgrytorna. Den kapitalistiska utveckling, som idag inte längre kan tillgodose behoven hos stora delar av den svenska arbetarklassen, som inte kan klara jobben, som inte längre kan erbjuda tusentals ungdomar något annat än trikloretylen och betong, som inte kunnat öka reallönen annat än till priset av ökad utsugning, ökad hets och stress, ökat främlingskap, ökad miljöförstöring, ökad fysisk och psykisk nedslitning - denna kapitalistiska utveckling har socialdemokratin i 44 års tid varit djupt delaktiga i! Och i stor utsträckning även arkitekter för, många gånger långt "framsyntare" än kapitaliets egna experter.

Det är med en känsla av överklighet man ser chefsarkitekten själv, Gunnar Sträng, plötsligt ikläda sig rollen av "radikal" och morra åt "näringslivet", det "näringsliv" som han under sin maktstid ansåg ha identiska intressen med löntagarna ("Det som är bra för näringslivet är bra för löntagarna").

Denna situation är ny för den svenska "vänstern", som vuxit upp i skuggan av olika sosseministärer. Den är på vissa sätt en svårare sits, men "vänstern" är inte helt utan trumf på hand.

## Vem har ansvaret?

Först och främst det faktum att sossarna med bästa vilja i världen inte kan skylla det nuvarande ekonomiska läget på "borgarregeringen", eftersom krisen aktualiserades blott 14 dagar efter regeringsskiftet. Hur usel den nya regeringen än är, så är den dock knappast i stånd att på två veckor ställa till med så mycket elände. Det påstår inte heller SAP och LO - iallafall inte direkt. Vad SAP/LO anklagar "borgarna" för, det är inte ansvaret för krisens utlösning, utan för ett oskickligt och arbetarfientligt handhavande av krisens verkningar.

# REFORMISMEN

på det nationella/centrala planet. Man totar ihop listor med krav, alternativa "avtalsutspel", som man tillsänder Landsorganisationen. Grupper som samlar några tusen anhängare agerar som om man vore inflytelserika delar av fackföreningsrörelsen. Bakgrunden till detta beteende har vi inte blivit riktigt kloka på. Kanske går det tillbaka till några illa smälta funderingar om att "bli en massrörelse genom att prata på som om man vore en", "bli stor genom att blåsa upp sig", el dyl. Hursomhelst har vi inte sett några mera påtagliga resultat av dessa gruppers petitioner till LO-borgen. Anledningen till att vi alls nämner saken är att denna praktik ingår i ett större mönster, i "vänsterns" allmänna förhållande till reformismen under senare år, vilket är ämnet för denna artikel.

egentligen inneburit när sossarna intagit, respektive lämnat regeringstaburetterna i länder som Västtyskland, Österrike, Storbritannien, Danmark, Australien? Har Labour i England någonsin visat sig bättre skickade att lösa detta lands närmast permanenta kris än de konservativa? Har de någonsin fört en militant anti-kapitalistisk politik (annat än med käften)? Det råder inget tvivel om att "vänstern" har allt att vinna på att kunskaperna om socialdemokratiens historia och agerande på det internationella fältet ökar hos de svenska arbetarna.

Som sagt - har "vänstern" anpassat sin propaganda efter det faktum att reformismen idag befinner sig i opposition gentemot regeringsmakten? Svaret är ja. Men denna "anpassning" är fullständigt bakvänd! Men tonar ner kritiken av socialdemokratin, och detta i ett läge där SAP börjar spela "vänster"! Exempel: Under årtal förnekade "vänstern" energiskt alla socialdemokratiens alla anspråk på att utgöra en "arbetarregering". Så plötsligt en dag i september kapitulerar man, packar undan sina "rabiata hetsalster" mot SAP i bokkaféernas mörkaste hörn (eller på vinden), och manar till gemensam front mot "borgarregeringen".

"Vänstern" har, för att uttrycka sig milt, tappat koncepterna. Samtidigt som dom själva antagligen känner sig vådligt smarta och "taktiska".

Vad är då den gängse attityden inom "vänstern" till reformismen? Ja, kanske den bäst uttrycks i nedanstående citat. Vi tänker inte tala om vilken organisation som är ansvariga för uttalandet, av förut redogjorda skäl (Den verkligt intresserade får vända sig till redaktionen). Vi anser att detta citat säger det mesta om "vänsterns" inställning till socialdemokratin, en inställning som blivit allt mer markant efter regimskiftet i höstas. Det är denna attityd vi fullständigt vänder oss emot.

"Vi kan inte vifta bort någon av dessa sidor med påståenden om socialdemokratiens 'sanna' karaktär. Tvärtom måste vi i viss mening ta både de socialdemokratiska ledarna och de breda arbetarmassorna på orden.

Till SAP måste vi säga: Ni säger er kämpa för arbetarnas intressen och för socialismen. Bra! Det gör vi med, och vi anser att arbetarklassen just nu måste ta ställning till följande krav. Låt oss gemensamt kämpa för att dessa genomförs".

Med andra ord: Korkskallarna i överall saknar varje förutsättning att tillgodogöra sig en teori som förklarar "socialdemokratiens 'sanna'

karaktär". Alltså måste vi stoppa undan denna teori och istället plocka fram en mera lättsmält teori om socialdemokratin: Att reformismen egentligen vill arbetarklassens bästa, vill socialismen med mera, men är lite tröga och famlande och behöver en puff framåt av radikalare element. Och framförallt behöver bättre krav att kämpa för.

## Reformismens grund

Nu tror ju inte "vänstern" själv på den här smörjan, som vi tidigare noterat. Själva har man kunskaperna om "socialdemokratiens 'sanna' karaktär". Men dom har nog ändå inte fattat fullt ut vad socialdemokratin är för någonting. Det avslöjar dom genom att tro att det är nödvändigt att frisera sina egentliga åsikter för att alls komma till tals med vanliga arbetare. Dom

förstår helt enkelt inte varför arbetarklassens överväldigande majoritet är reformister, dom förstår det inte därför att dom aldrig har förstått reformismens ekonomiska grund.

Praktiskt taget från sekelskiftet och framåt, med vissa avbrott, har den svenska ekonomin kunnat notera en ständig tillväxt. Under samma period (med undantag för de bägge världskrigen och krisen 1929-34) har den svenska arbetarklassen kunnat notera en ständig standardökning. Den roll som socialdemokratin påtagit sig har varit att se till att en del av den totala tillväxten kommit arbetarklassen och övriga löntagare till godo. Motiven till detta kan man alltid spekulera i, men bland de allra ursprungligaste hörde utan tvekan en rädsla för revolutionen (1). SAP/LO lyckades få borgarna att begripa att om inte löntagarna fick "sin beskärda del" av tillväxten i ekonomin, så skulle man inte längre vara istånd att kontrollera arbetarna. Efterhand blev revolutionen ett mindre akut hot, och det blev mer och mer den egna sociala positionen som "byråkrat" man försvarade. Men det var inte bara byråkraterna som satte sitt hopp till en "rättvist fördelad välfärdsökning".

Utan tvekan gjorde, och gör än, arbetarklassens majoritet detsamma. Man är inte emot kapitalismen, vad man bråkar om är detaljfrågor i fördelningen av det mervärde man själva skapar. Det verkliga vill-

koret, det grundläggande villkoret, för att man ska kunna bryta reformismens makt över arbetarklassen, det är inte att "vänstern" förser sig med en bättre propagandaapparat, enas inbördes eller finslipar sina argument till perfektion eller vad som helst - villkoret är att reformismen inte längre fungerar. Arbetarklassens majoritet är aldrig beredd att riskera skinnet på revolutionens altare så länge man vet att man nästa år kommer att få en reallöneökning på ett par procent, nästa år ett par procent igen, osv, osv, så att man om än långsamt kan införskaffa de prylar och köpa sig de tjänster man behöver för att kompensera en alltmer utarmad arbetssituation, en allt lägre livskvalité. T o m när den årliga ökningen fryser inne och förvänds i en sänkning på ett par procent, inte ens då gräver man upp stridsyxan. Man avvaktar, om än under högljutt mummel, för man har sett sossarna reda upp situationen förr. Men inte hur länge som helst.

Men samtidigt så fanns det, även när optimismen var som störst och inga kristendenser skymtade vid horisonten, enstaka arbetare som begrep att detta inte kunde vara för evigt, att kapitalismen (och därmed reformismen) har inneboende begränsningar. Den gruppen arbetare kommer att öka i takt med att krisen fördjupas. Reformismens trovärdighet urholkas ständigt.

Vi har ovan redogjort för "ekonomismens ekonomiska grund". Redskapet för denna ekonomiska mekanism har hela tiden varit SAP. Därför tar arbetarklassen ställning för SAP. Inte därför att de har så skickliga argument eller en så massiv propagandaapparat.

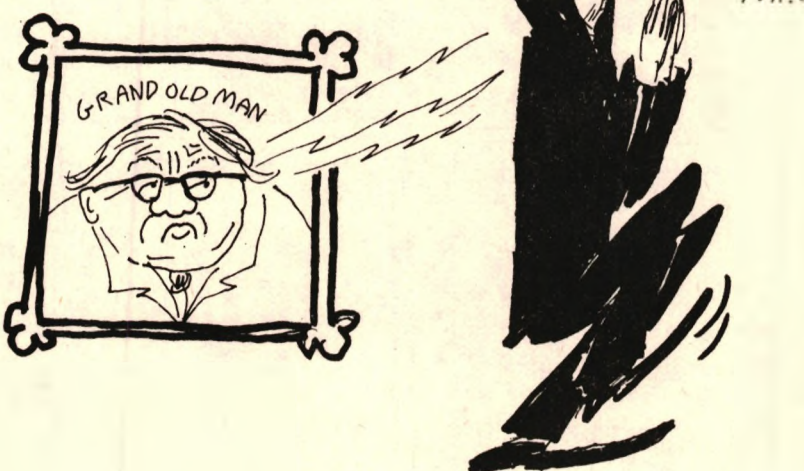
Att "vänstern" uppenbarligen inte fattat detta (2), att arbetarnas stöd till SAP har en materiell bas och inte primärt beror på någon slags tröghet, okunnighet eller traditionstänkande, det uppenbaras i "vänsterns" ständiga idisslande om den bristande "demokratin" inom facket. Visst har "vänstern" rätt, det är ingen verklig demokrati inom facket, men vem tusan har sagt att arbetarna skulle vara intresserade av demokratin för dess egen skull? De har tagit ställning för reformismen som samhällsföreteelse, i alla sammanhang och på alla nivåer, och de vill se det parti som för dem förkroppsligar reformismen vid makten överallt, inklusive i facket. Formerna för detta maktinnehav berör dem föga. Demokrati blir lika med att "det parti som vi stödjer sitter vid makten", kort och gott.

För att överbevisa en socialdemokratisk arbetare om att reformismen är en felaktig politik, är det inte av något huvudsakligt värde att tjafsa om vad sossarna gjorde med kommunisterna under kriget, att sossarna fifflar och myglar i facket, att dom smugglar pengar till parti-bröder i andra länder, att dom är odemokratiska och inte vill någon verklig enhet med andra progressiva krafter, etc, etc. Med sådana argument kretsar man bara runt det hela, man angriper inte kärnfrågan. Man måste förklara vad socialdemokratin är för någonting, att den, som vi nyss visat på, fungerat som en slags "fördelningsapparat" av samhällets ekonomiska tillväxt, och att denna "apparat" famlar i intet när det inte längre finns något att

1.



2o



# TERROR & POLITIK

## Sverige Mexico

"Terroristaffären" är i skrivande stund inte alls klar och avslutad, men den har redan visat mycket.

"Terrorism" är en bra etikett för polisen att använda, då man vill åsidosätta normalt handlingsätt. Alla "obekväma" utlänningar dras över en kam - här görs ingen skillnad mellan en isolerad grupps aktion mot t.ex. en ambassad och människors kamp för bättre villkor i en diktatur där inga mänskliga och demokratiska rättigheter existerar.

Äsiktsregistrering av svenska medborgare förekommer trots försäkringar om motsatsen. Personer som haft anknytning till svensk vänsterrörelse eller "misstänkta" utlänningar bevakas.

Normala rättsliga regler kan enkelt sättas ur spel när det gäller "terrorism". Åklagaren fick så gärna en veckas uppskov med beslutet om häktning eller frigivande, trots att ingen normalt får sitta i förvar mer än fem dagar.

Polisens stora "kap" kom mycket lämpligt - nu kan man visa att det är nödvändigt att förnya utlänningslagen (som alltså säger att en utländsk medborgare kan utvisas endast på misstanke om brott).

Kraven på upprustning och militarisering av polismakten får argument - naturligtvis måste polisen vara ordentligt beväpnad när den handskas med terrorister.

I Västtyskland har utvecklingen gått snabbare och längre, där reses nu krav på att polisen ska få rätt att skjuta för att döda, att sympatisörer till terrorister ska kunna straffas och att dödsstraffet ska införas.

Grupper som RAF (Baader-Meinhof) och 2-juni-rörelsen utgör argument för sådana krav, men vi ska komma ihåg att det hela tiden är den härskande makten som avgör vem som är terrorist. Vem är terrorist idag? I morgon?

Idag måste vi kräva:

Ingen utvisning enligt utlänningslagen. Papperen på bordet - om de utländska medborgare som sitter i förvar anklagas för brott, verkställ då en offentlig rättegång i Sverige!

Förstör SÄPO:s äsiktsregister över svenska medborgare!

Två mexicaner som sitter anhållna i Stockholm har av Rikspolisstyrelsen begärts utvisade. Man har diskuterat utvisning till Mexico. Om de utvisas dit kommer de att torteras och de riskerar dödsstraff.

Mexico ger sken av att vara en demokrati, men är i själva verket en repressiv enpartistat med enorma problem. Antalet politiska fångar uppskattas till mellan 500 och 1300.

- MEXICO - en yta som är fyra gånger så stor Sveriges
- 50 miljoner innevånare
  - befolkningen ökar med 3,5%
  - omkring hälften av befolkningen är arbetslös eller undersysselsatt
  - ca 7 miljoner har tvingats över gränsen till USA för att få arbete

Här finns alla de problem ett u-land kan ha.

Mexico har en stor växande industri och genomgår en stark ekonomisk utveckling. Trots de rika råvarutillgångarna, som t.ex. olja och mineraler och en av världens största köttproduktioner, befinner sig landet i en ekonomisk kris, som av många bedöms som en av de värsta hittills. Inflationen är nu 25% per år. Utlandsskulderna växer för varje år och är f.n. uppe i 22 miljarder dollar. 65% av Mexicos utrikeshandel sker med USA. Statsskuden dit uppgår till 16,5 miljarder dollar.

Industrialiseringen har medfört ekonomisk tillväxt, men också många problem. Städernas befolkning ökar kraftigt och det växer upp stora slumområden i utkanterna av alla tätorter.

### JORDEN ÄGS AV STORGODSÄGARNA

I alla tider har de största problemen funnits på landsbygden. På 1900-talet ägdes den mesta jorden av storgodsägare. De anställde daglönare som utförde ett hårt arbete mot dålig betalning. Den största delen av landsbygdsbefolkningen svält. I början av 1900-talet blev situationen ohållbar. Detta ledde till en hård och blodig revolution, som efter många år förde det nu regerande partiet Partido Revolucionario Institucional (PRI) till makten. För att förbättra landsbygdsbefolkningens situation sade sig PRI vilja genomföra en jordreform. Avsikten var att beslagta storgodsägarnas jord och dela ut den till den svältande befolkningen. Detta genomfördes bara till en liten del, men hade ingen större effekt.

PRI påstår idag att en jordreform fortfarande pågår. Men godsägarna har hittat många sätt att kringgå lagen. Det är vanligt att man på pappret delar upp sitt jordinnehav på barn, släktingar och t.o.m. trogna anställda. Man kan också få en domstol att underkänna jordexpropriering. Över 4 miljoner lantarbetare väntar f.n. på att få jord av Ministeriet för Jordreformen. Många har väntat i 30 år. Andra tilldelas obrukbar jord.

Fortfarande ägs den största delen av jorden av storgodsägare. Oroligheterna på landsbygden ökar. Enligt den tyska tidningen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* förekommer det sammanstötningar varje vecka mellan polis och lantarbetare i olika delar av landet.

Keesing's Contemporary Archives (USA) meddelar:

- 58 lantarbetare och 2 soldater rapporteras ha dödats i Chiapas i maj 1976
- I juni 1976 jämnade armén 5 byar med marken och gjorde 1300 människor hemlösa
- Den 7 juni 1976 anklagade redaktören för tidningen *Chiapas* armén för att massakrerat över 100 personer. President Echeverría uttalade sig och meddelade att man var medveten om anklagelserna och att man höll på att undersöka fallet
- I december 1974 dödades Luis Cabano, ledaren för Partido de los Pobres, i en antigerillakampanj
- *La Prensa* rapporterade i augusti 1976 att minst 800 bönder dödats av armén i samma kampanj

Polis och militär genomför ofta den här typen av aktioner självständigt gentemot regeringen och PRI.

### POLITISKA FÄNGAR OCH TORTYR

Myndigheterna erkänner inte att det finns några politiska fångar. Ofta anklagas politiska grupper för kriminella aktiviteter, som t.ex. bankrån.

*Le Monde* har uppskattat de politiska fångarna till 1200. Ca 700 av dessa sitter fängslade sen 9 år. Enligt Amnesty International sitter för närvarande ca 500 i fängelse av politiska orsaker. Det finns också åtskilliga rapporter om godtyckliga arresteringar, tortyr och misshandel av de arresterade och om kidnappningar och försvinnanden.

Människor sitter anhållna utan offentlig anklagelse, utan rättegång och utan tillgång till försvaradvokat.

Den 22 september 1976 bortfördes, enligt Amnesty International, Isias Rojas Delgado, grundaren av Mexikanska Kommittén till Försvar för Politiska Fångar och Mänskliga Rättigheter, liksom hans medhjälpare, Aida Frias Lopez, i Mexico City.

"De hölls därefter isolerade hos polisen och myndigheterna erkände inte att de hade arresterats. Den 21 oktober frigavs Aida Lopez och den 28 oktober utvisades Isias Delgado från Mexico. Han lever nu i exil i Europa, trots att den mexikanska konstitutionen förbjuder landsförvisning. Efter arresteringen togs Delgado och Lopez till ett hemligt fängelse i Colonia Roma där de utsattes för tortyr och misshandel, uppenbarligen för att de skulle bekänna att de arbetade för gerillan i Guatemala. I fängelset såg de en rad personer som försvunnit vid samma tidpunkt som de själva, bl.a. Garciela Tapia (universitetsanställd, gravid), Angel Saldana Zammarro (katolsk präst), samt de guatemalteckiska flyktingarna Carlos Zetina, Aura M Ariola, Maria Lara och LP Tarracena Arriola." (*Amnesty-Bulletinen* nr 1/77)

Den tortyr som fångarna utsätts för består av el-chocker, misshandel och hot om att döda de arresterades familjer etc.

### DEMOKRATISK FASAD

Mexicos politiska ansikte utåt vill vara radikalt. Landet ställer, tillsammans med övriga u-länder, ekonomiska krav på i-länderna. Man tar emot politiska flyktingar från övriga Latinamerika. Någon officiell censur av pressen förekommer inte.

I verkligheten äger staten Mexican Editorial Organisation som distribuerar alla tidningar i landet. Det leder till att tidningarna censurerar sig själva för att inte bli stoppade i distributionsledet. Oppositionsartier tillåts existera, men PRI ser med hjälp av infiltratorer och polis till att oppositionen aldrig får någon makt. Mexicos statsskick är i praktiken ett enpartisystem, som inte uppfyller de grundläggande kraven på demokratiska fri- och rättigheter.

